

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ไทย ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-2541 ในรูปงบดุลและงบกำไรขาดทุน สามารถนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ไทย

4.1.1 เงินกองทุน เนื่องจากเงินกองทุนเป็นสิ่งซึ่งธนาคารพาณิชย์กันเอาไว้มองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ จากการดำเนินธุรกิจตามปกติ เพื่อไม่ให้ความสูญเสียนั้น ส่งผลกระทบต่อผู้ฝากเงิน และความน่าเชื่อถือของธนาคารพาณิชย์ มูลค่าขั้นต่ำของเงินกองทุนควรจะได้จากการเปรียบเทียบกับมูลค่าทางการเงินของความเสี่ยงในการให้สินเชื่อและก่อภาระผูกพันของธนาคารพาณิชย์

ภาวะการขาดทุนของสถาบันการเงินประสพอยู่ ได้กักร่อนฐานะเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ให้เสื่อมลง และไม่เพียงพอที่จะปล่อยสินเชื่อได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งแรงกดดันของลูกค้านี้เสื่อมถอยทุกขณะ ทำให้ทุกธนาคารยังมีความระมัดระวังในการปล่อยกู้มากขึ้น เพราะเกรงจะกลายเป็นสินเชื่อคือคุณภาพและส่งผลกระทบต่อการค้าเงินงานของธนาคารอีกประเภทหนึ่ง

จากการวิเคราะห์ ตารางที่ 4.1 สามารถอธิบายได้ว่า ในปี 2539-2541 ธนาคารพาณิชย์ไทย มีการสำรองเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย ในปี 2539 เป็นต้นมา มีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง เท่ากับร้อยละ 8.01, 7.85 และ 5.79 ตามลำดับ อัตราส่วนเงินกองทุนทั้งหมดต่อสินทรัพย์รวมทั้งหมด ในปี 2539 เป็นต้นมา เท่ากับร้อยละ 10.24, 9.81 และ 9.76 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่าที่รัฐบาลได้กำหนดธนาคารพาณิชย์ต้องสำรองเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงร้อยละ 8.5 แสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ต่างๆ สามารถสำรองเงินกองทุนได้มากกว่าที่รัฐบาลต้องการ

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้พยายามออกมาตรการแก้ไขโดยการเร่งให้สถาบันการเงินต่างๆ เพิ่มทุนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา มีธนาคารพาณิชย์หลายแห่งที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มทุนด้วยตนเองบางส่วน ทั้งในส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 เช่น ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารทหารไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารเอเซีย ธนาคารดีบีเอสไทยท努 เป็นต้น รายละเอียดตามตารางที่ 4.2 และภาพที่ 4.1 แต่ก็มีธนาคารอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถเพิ่มทุนได้ด้วยตนเอง จนรัฐบาลต้องเข้าแทรกแซง ด้วยการสั่งลดทุน แปลงหนี้ของกอง

ตารางที่ 4.1 เงินกองทุน และสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ ตามระบบ BIS

	เงินกองทุนชั้นที่ 1		เงินกองทุนทั้งหมด			สินทรัพย์เสี่ยง			
	2539	2540	2541	2539	2540	2541	2539	2540	2541
ธนาคารพาณิชย์ไทย (รวมกิจการวิเทศธนกิจ)	356.95	402.91	316.64	456.50	503.94	533.21	4,457.67	5,134.55	5,465.01

	อัตราส่วน เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (ร้อยละ)		อัตราส่วน เงินกองทุนทั้งหมด ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (ร้อยละ)			
	2539	2540	2541	2539	2540	2541
ธนาคารพาณิชย์ไทย (รวมกิจการวิเทศธนกิจ)	8.01 (6.0)	7.85 (6.0)	5.79 (4.25)	10.24 (8.5)	9.81 (8.5)	9.76 (8.5)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคืออัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำที่ทางการกำหนด

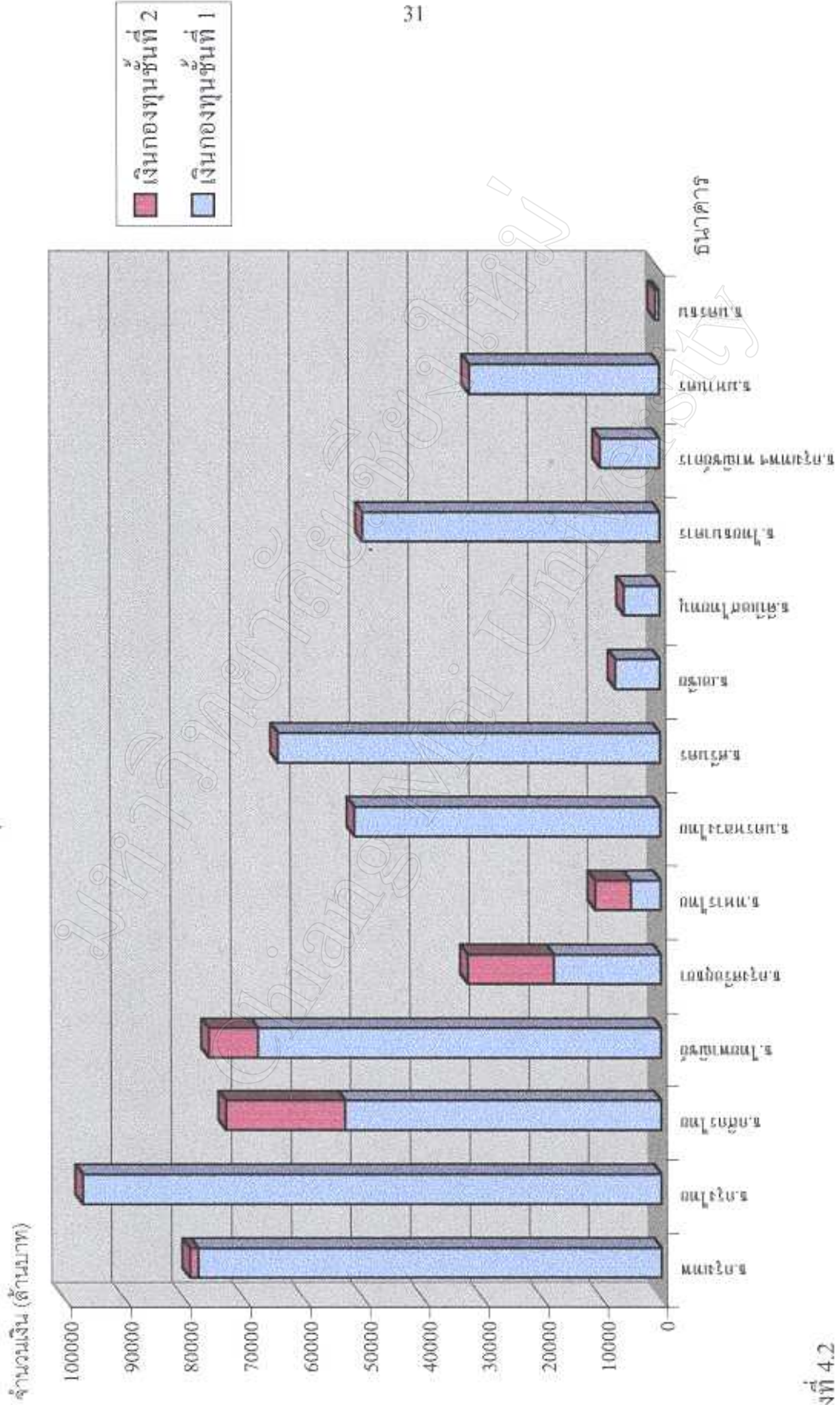
ตารางที่ 4.2 การเพิ่มทุนของสถาบันการเงินไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2541 ถึง 12 พฤษภาคม 2542

	เพิ่มได้แล้ว			อยู่ระหว่างการเพิ่มทุน				รวม		
	Tier 1	Tier 2	รวม	Tier 1	Tier 2	รวม	Tier 1	Tier 2	รวม	
ช.กรุงทพ	77,745	1,426	79,171	-	-	-	77,745	1,426	79,171	
ช.กรุงไทย	97,000	-	97,000	108,000	-	108,000	205,000	-	205,000	
ช.กสิกรไทย	53,088	20,000	73,088	-	-	-	53,088	20,000	73,088	
ช.ไทยพาณิชย์	67,652	8,222	75,874	-	5,506	5,506	67,652	13,728	81,380	
ช.กรุงศรีอยุธยา	18,000	14,500	32,500	-	-	-	18,000	14,500	32,500	
ช.ทหารไทย	5,016	6,080	11,016	9,000	754	9,754	14,016	6,754	20,770	
ช.นครหลวงไทย	51,400	-	51,400	-	3,978	3,978	51,400	2,978	54,378	
ช.ศรีนคร	64,190	-	64,190	-	-	-	64,190	-	64,190	
ช.เอเชีย	7,500	-	7,500	-	-	-	7,500	-	7,500	
ช.ลีโอสไทยทูน	6,000	-	6,000	12,000	-	12,000	18,000	-	18,000	
ช.ไทยธนาคาร	49,914	-	49,914	36,000	-	36,000	85,914	-	85,914	
ช.กรุงเทพพาณิชย์การ	10,000	-	10,000	-	-	-	10,000	-	10,000	
ช.มหานคร	32,000	-	32,000	-	-	-	32,000	-	32,000	
ช.นครธน	627	-	627	20,000	-	20,000	20,672	-	20,672	
ช.รัตนสิน	19,569	-	19,569	-	-	-	19,569	-	19,569	
รวม	559,749	50,148	609,890	185,000	9,238	194,238	744,742	59,386	804,128	
รวมธนาคารพาณิชย์เอกชน	235,673	50,148	285,811	41,000	6,260	47,260	276,673	56,408	333,081	
รวมธนาคารพาณิชย์รัฐบาล	324,069	-	324,069	144,000	2,978	146,978	468,069	2,978	471,047	
บริษัทเงินทุนเอกชน 35 แห่ง	19,282	-	19,282	6,000	-	6,000	25,282	-	25,282	
ทพ.บาง. ของเอกชน	254,955	50,148	305,103	47,000	6,260	53,260	301,955	56,408	358,363	
ระบบธนาคารพาณิชย์+บง.	579,024	50,148	629,172	191,000	9,238	200,238	770,024	59,386	829,410	

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 4.1 เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงส่วนที่เพิ่มได้แล้ว

ตั้งแต่ 1 มกราคม 2541 ที่ผ่านมามาจนถึงพฤษภาคม 2542 มียอดการเพิ่มทุนของสถาบันการเงินทั้งระบบ จำนวน 629,172 ล้านบาท เป็นธนาคารพาณิชย์เอกชน 285,821 ล้านบาท โดยเป็นธนาคารกรุงเทพ เพิ่มมากที่สุด 79,191 ล้านบาท รองลงมาเป็นธนาคารไทยพาณิชย์ จำนวน 75,874 ล้านบาท และธนาคารกสิกรไทย จำนวน 73,088 ล้านบาท

ส่วนธนาคารพาณิชย์ของรัฐบาล ยอดเพิ่มทุน 324,069 ล้านบาท ธนาคารกรุงไทย เพิ่มมากที่สุด คือ 97,000 ล้านบาท รองลงมาก็คือ ธนาคารศรีนคร 64,190 ล้านบาท และธนาคารนครหลวงไทย 51,400 ล้านบาท และบริษัทเงินทุน 35 แห่ง มียอดเพิ่มทุน 19,282 ล้านบาท และยังมีสถาบันการเงินที่อยู่ระหว่างการเพิ่มทุนอีก 200,238 ล้านบาท สรุปตัวเลขรวมที่เพิ่มได้แล้ว ทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย สามารถเพิ่มได้ 548,280 ล้านบาท และบางธนาคารยังต้องการเพิ่มทุนเพื่อให้เกิดความแข็งแกร่ง และกันสำรองในอนาคตไว้ด้วย จำนวนที่กำลังอยู่ระหว่างการเพิ่มทุนอีก 195,238 ล้านบาท หากสามารถระดมเงินทุนได้ตามที่คาดหมายจะทำให้ธนาคารพาณิชย์ไทย มีเงินทุนสูงถึง 742,563 ล้านบาท จากการวิเคราะห์ภาพรวมของเงินกองทุน จะพบว่า มีมูลค่าเงินกองทุนเพิ่มพอสมควร เมื่อเทียบกับเกณฑ์ขั้นต่ำของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า ธนาคารกรุงไทย และธนาคารนครธน ยังไม่สามารถดำรงเงินกองทุนได้ถึง 50 % ของยอดเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ประเมินการไว้ ทั้งนี้เพราะธนาคารกรุงไทย รับภาระหนี้เสียจากธนาคารมหานคร ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ ส่วนธนาคารนครธน เนื่องจากเพิ่มทุนได้แล้วเพียง 627 ล้านบาท ยังต้องหาเงินกองทุนเพิ่มอีกจำนวนสูงถึง 20,000 ล้านบาท จึงจะมีเงินกองทุนเพียงพอตามข้อกำหนดของการ

4.1.2 หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใน ปี 2541-2542 ได้ทวีความรุนแรงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยอย่างต่อเนื่อง และอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูง ทำให้ลูกหนี้ส่วนใหญ่ ประสบปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ได้ เครดิตของลูกหนี้ลดลง ลักส่วนสินเชื่อ ที่ไม่ให้เกิดรายได้ ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2541 สูงถึงร้อยละ 40.5 ของสินเชื่อทั้งหมด (เกณฑ์รับรู้รายได้ 6 เดือน)

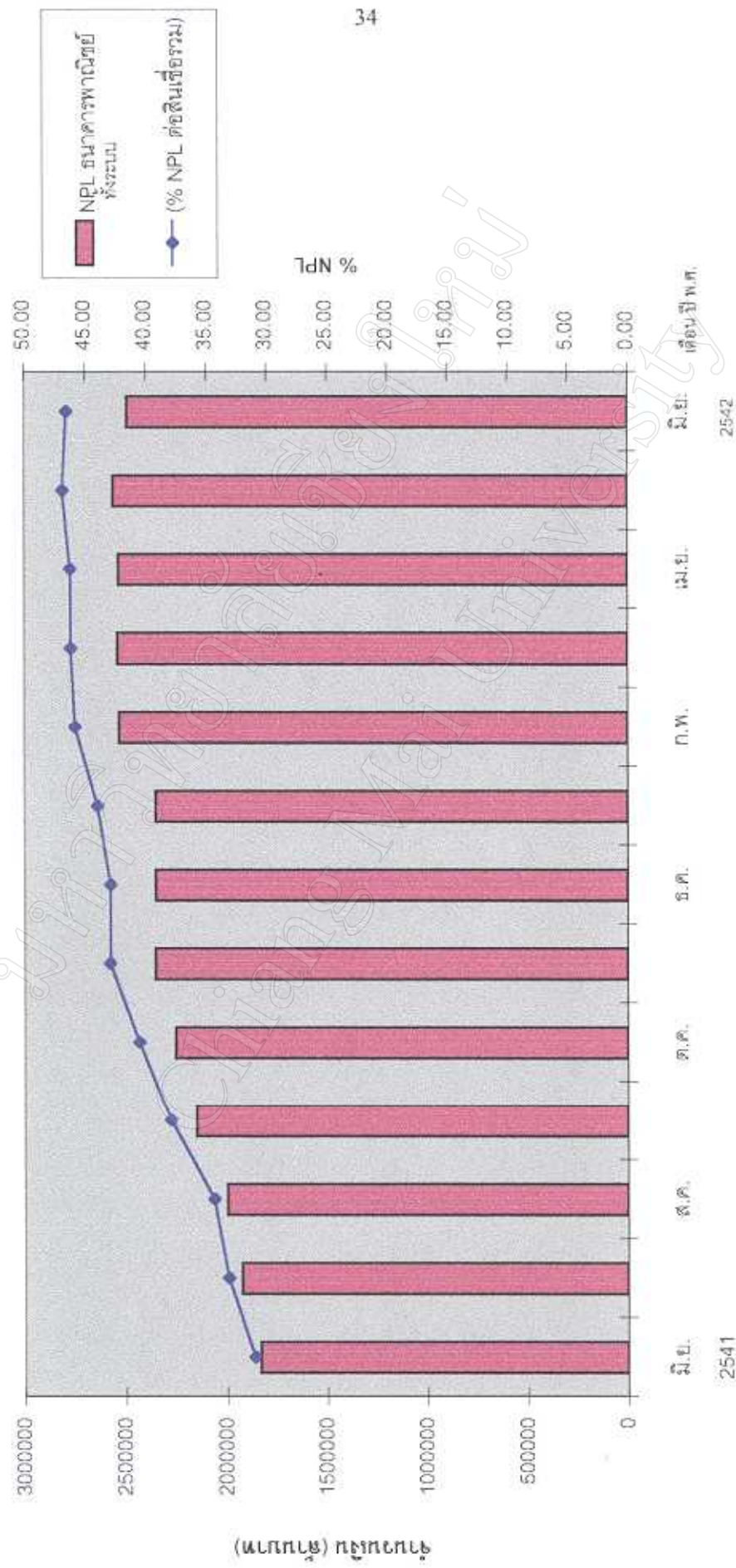
จากการวิเคราะห์พบว่า ยอดคงค้าง NPL ทั้งระบบ ณ เดือนมิถุนายน 2541 เท่ากับ 1,832,518 ล้านบาท (เท่ากับ 31.04 %) อัตราการขยายตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงมิถุนายน 2542 เท่ากับ 2,489,902 ล้านบาท (เท่ากับ 46.54 %) จากตารางที่ 4.3 และภาพที่ 4.2 เพราะปัญหาสำคัญ คือตัวเลขหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ยังอยู่ในระดับที่สูง และเป็นปัญหาใหญ่ในการฟื้นตัวของระบบสถาบันการเงินหัวใจหลักของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ในเดือนมกราคม 2542 NPL ของสถาบันการเงิน เท่ากับ 2.68 ล้านล้านบาท หรือ 46.21 % ของสินเชื่อรวม ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า NPL ในเดือนถัดมาของสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น แต่ในอัตราส่วนที่ลดลง เดือนมีนาคม 2542 เป็น

ตารางที่ 4.3 ยอดคงค้าง NPL ทั้งระบบ

	2541										2542									
	ม.ย.	ก.ย.	ธ.ค.	ก.ธ.	ก.ม.	ก.พ.	ท.ค.	ค.ค.	ก.ค.	ก.ช.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.				
8 ธนาคาร	994,230	1,053,415	1,094,923	1,165,549	1,221,798	1,276,726	1,239,944	1,281,382	1,293,788	1,294,415	1,302,420	1,293,788	1,293,788	1,294,415	1,302,420	1,222,689				
(% ต่อสิ้นปีรวม)	30.19	32.61	33.91	36.88	39.45	41.73	40.48	42.03	42.31	42.49	42.82	42.31	42.31	42.49	42.82	41.02				
ธพ.ของรัฐ	786,030	813,991	841,371	920,467	966,370	1,006,473	1,036,654	989,953	1,158,199	1,154,837	1,169,874	1,158,199	1,158,199	1,154,837	1,169,874	1,181,249				
(% ต่อสิ้นปีรวม)	47.17	48.95	50.25	55.14	58.30	60.94	62.45	65.10	68.25	67.71	69.36	68.25	68.25	67.71	70.62	70.62				
สาขา ธพ.ตปท.	52,258	57,436	59,829	63,142	64,775	69,475	74,244	78,257	85,460	84,545	86,232	85,460	85,460	84,545	85,964	85,964				
(% ต่อสิ้นปีรวม)	5.53	6.32	6.63	7.53	8.05	9.04	9.81	10.14	11.51	11.58	11.69	11.51	11.51	11.58	12.34	12.34				
ธนาคารพาณิชย์	1,832,518	1,924,842	1,996,123	2,149,158	2,252,943	2,352,674	2,350,842	2,349,592	2,537,447	2,533,796	2,558,526	2,537,447	2,537,447	2,533,796	2,558,526	2,489,902				
(% ต่อสิ้นปีรวม)	31.04	33.17	34.39	37.92	40.53	42.94	42.90	43.99	46.16	46.22	46.81	46.16	46.16	46.22	46.81	46.54				
บริษัทเงินทุน	257,784	268,315	280,803	288,987	299,433	313,907	323,691	331,318	170,645	169,188	171,740	170,645	170,645	169,188	168,439	168,439				
(% ต่อสิ้นปีรวม)	52.63	55.04	57.98	60.36	63.35	66.82	70.16	71.93	65.41	65.71	66.94	65.41	65.41	65.71	66.94	67.42				
รวมสถาบันการเงิน	2,090,302	2,193,157	2,276,926	2,438,145	2,552,376	2,666,581	2,674,533	2,680,910	2,708,092	2,707,984	2,730,266	2,708,092	2,708,092	2,707,984	2,658,341	2,658,341				
(% ต่อสิ้นปีรวม)	32.69	34.87	36.20	39.67	42.32	44.82	45.02	46.21	47.03	47.10	47.71	47.03	47.03	47.10	47.71	47.47				

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 4.2 ยอดคงค้าง NPL ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ

เดือนแห่งการเปลี่ยนแปลง ที่สำคัญมากเพราะเป็นเดือนที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก้ค่านियาม และใช้เทคนิคทางบัญชี แก้ไขปัญหา NPL ด้วยการสั่งการให้ ธนาคารพาณิชย์ตัดยอด NPL ได้ทันทีที่ถูกหนียืมลงนาม ในสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยไม่ต้องรอให้มีการชำระเงินติดต่อกัน 3 เดือนแต่อย่างใด อีกทั้งปล่อยให้ธนาคารพาณิชย์บางแห่งใช้เกณฑ์การหยุดรับรู้รายได้ 6 เดือน หมายถึง การนับ NPL ของธนาคารเหล่านั้น ยังคงรอการชำระถึง 6 เดือน จึงจะตัดเข้าบัญชี NPL และที่สำคัญ ธนาคารแห่งประเทศไทย มีคำสั่งให้ธนาคารพาณิชย์ตัดบัญชีหนี้ด้วยคุณภาพ (ไม่ใช่หนี้สูญ) ซึ่งที่กันสำรองครบ 100 % ออกไปจากระบบบัญชี ในไตรมาสที่ 1 ปี 2542 อย่างไรก็ตาม NPL ณ มีนาคม 2542 ยังคงขยายตัวโดยเพิ่มขึ้นจาก 46.45 % ในเดือนกุมภาพันธ์ มาเป็น 2.7 ล้านล้านบาท หรือ 47.03 % ต่อปริมาณสินเชื่อรวม 5.75 ล้านล้านบาท

โดยแยกเป็น NPL ธนาคารของรัฐ มียอด NPL 68.25 % หรือประมาณ 1.15 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน 0.16 % หรือ 1.8 พันล้านบาท ด้านธนาคารพาณิชย์เอกชน 8 แห่ง อยู่ที่ 42.31 % หรือประมาณ 1.3 ล้านล้านบาท เป็นการขยายตัวที่ลดลง จากเดือนก่อนประมาณ 0.11 % หรือ 1.42 พันล้านบาท (ดูตารางที่ 4.4, 4.5, 4.6 และภาพที่ 4.3 ประกอบ) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจุด % NPL ต่อสินเชื่อรวมช่วง เดือนกุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2542 จะเห็นว่าระดับอยู่ที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การปรับโครงสร้างทางการเงินของ ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นไปด้วยความก้าวหน้าพอสมควร และ NPL ของสถาบันการเงินต่างๆ เริ่มขยายตัวในระดับคงที่ และมีแนวโน้มลดลงและเป็นไปได้ว่า ถ้าหากการปรับโครงสร้างเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว จะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ NPL ของสถาบันการเงินลดลงอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

ณ เดือน ธันวาคม 2541 สามารถแยกประเภทหนี้ NPL ของแต่ละธนาคารได้ ดังตารางที่ 4.7 และภาพที่ 4.4 อธิบายได้ว่า ปัจจุบันยอดหนี้คงค้างของลูกหนี้จัดชั้นสูงถึง 1,861,958 ล้านบาท โดยธนาคารกรุงไทย มีลูกหนี้จัดชั้นสูงสุดเท่ากับ 428,872 ล้านบาท ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จะมียอดหนี้ถูกจัดชั้นสูงรองลงมาตามลำดับ

สำหรับการกันสำรอง ธนาคารพาณิชย์ไทย ได้มีการกันเงินสำรองตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ว่าจะต้องสำรองให้ครบ 100 % ภายในปี 2543 ณ 31 ธันวาคม 2541 กำหนดให้มีการกันสำรองไว้ที่ 20 % ซึ่งธนาคารพาณิชย์ไทยสามารถกันสำรองไว้จริงได้มากกว่าข้อกำหนด (ภาพที่ 4.5 และ 4.6) โดย ธนาคารศรีนคร สำรองไว้ 72.74 % ธนาคารกรุงเทพ สำรองไว้ 63.91 % ธนาคารกสิกรไทย สำรองไว้ 62.25 % ธนาคารไทยพาณิชย์ สำรองไว้ 57.34 % ได้กันเงินสำรองจริงไว้สูงสุดตามลำดับ เมื่อดูตัวเลขจะเห็นว่า ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้สำรองไว้ จำนวน 201,512 ล้านบาท แต่ธนาคารพาณิชย์ไทย ณ 31 ธันวาคม 2541 สามารถสำรองไว้แล้วสูงกว่าข้อกำหนด ที่จำนวน 473,722 ล้านบาท ทำให้ยอดคงค้างที่ต้องสำรองเพิ่มเติมคงเหลือ

ตารางที่ 4.4 การเพิ่มขึ้น (ลดลง) ของ NPL ที่ระบบ

	2541										2542				
	มี.ย.	ก.ค.	ธ.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.		
8 ทรัพย์สิน	30,940	59,185	41,508	70,626	56,249	54,928	-	36,782	13,827	-	627	8,006	79,732		
(%)	3.21	5.95	3.94	6.45	4.83	4.50	-2.88	-	1.08	-0.11	0.05	0.62	-60.12		
ของของรัฐ	43,383	27,961	27,380	79,096	45,903	40,103	30,181	-	166,443	1,803	3,362	15,038	11,375		
(%)	5.84	3.56	3.36	9.40	4.99	4.15	3.00	-4.51	16.81	0.16	-0.29	1.30	0.97		
สาขา สห.ค.บ.ท.	4,495	5,178	2,393	3,313	1,633	4,700	4,769	4,013	517	6,686	915	1,687	268		
(%)	9.41	9.91	4.17	5.54	2.59	7.26	6.86	5.4	0.66	8.49	-1.07	2.00	-0.31		
ธนาคารพาณิชย์	78,818	92,324	71,281	153,035	103,785	99,731	-	1,832	180,786	7,069	3,651	24,730	68,624		
(%)	4.49	5.04	3.70	7.67	4.83	4.43	-0.08	-	7.69	0.28	-0.14	0.98	-2.68		
บริษัทเงินทุน	-	10,531	12,488	8,184	10,446	14,474	9,784	7,627	161,307	634	1,457	-2,552	3,301		
(%)	0.13	4.09	4.65	2.91	3.61	4.83	3.12	2.36	-48.69	0.37	-0.85	1.51	-1.92		
รวมสถาบันการเงิน	78,477	102,855	83,769	161,219	114,231	114,205	7,952	6,377	19,479	7,703	5,108	27,282	71,925		
(%)	3.90	4.92	3.82	7.08	4.69	4.47	0.30	0.24	0.73	0.29	-0.19	1.01	-2.63		

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.5 การเพิ่มขึ้น (ลดลง) ของสินเชื่อกว้างระบบ

	2541										2542														
	ม.ย.	ก.ค.	ต.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ต.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ย.			
8 สหกรณ์	18,898	-	2,149	-	68,418	-	63,477	-	37,364	-	3,926	-	14,654	-	1,519	-	7,900	-	11,800	-	4,907	-	60,967	-	
(%)	0.58	-	-0.07	-	-2.12	-	-2.01	-	-1.21	-	0.13	-	-0.48	-	0.05	-	0.26	-	-0.39	-	-0.16	-	-2.00	-	
รพ.ของรัฐ	8,482	-	11,242	-	4,785	-	11,763	-	6,069	-	8,450	-	139,423	-	184,957	-	8,511	-	8,552	-	18,894	-	14,008	-	
(%)	0.51	-	0.68	-	-0.29	-	-0.70	-	-0.37	-	0.51	-	-8.40	-	12.16	-	-0.50	-	0.50	-	-1.11	-	-0.83	-	
สาขา สหค.ท.	1,470	-	6,770	-	63,960	-	33,643	-	36,069	-	11,981	-	15,383	-	5,244	-	24,366	-	12,655	-	7,798	-	40,974	-	
(%)	0.16	-	-0.74	-	-7.09	-	-4.01	-	-4.48	-	-1.56	-	2.06	-	-0.68	-	-3.18	-	-1.7	-	1.07	-	-5.55	-	
ธนาคารพาณิชย์	28,851	-	2,323	-	137,163	-	108,883	-	79,302	-	395	-	138,493	-	181,232	-	24,978	-	15,903	-	16,003	-	115,949	-	
(%)	0.49	-	0.04	-	-2.36	-	-1.92	-	-1.43	-	0.01	-	-2.53	-	3.39	-	-0.45	-	-0.29	-	-0.29	-	-2.12	-	
บริษัทเงินทุน	-	8,896	-	3,108	-	5,532	-	6,116	-	2,881	-	8,445	-	767	-	200,669	-	552	-	3,010	-	916	-	6,738	-
(%)	-	-1.78	-	-0.64	-	-1.14	-	-1.28	-	-0.61	-	-1.80	-	-0.17	-	-43.57	-	0.21	-	-1.16	-	-0.36	-	-2.63	-
รวมสถาบันการเงิน	19,955	-	785	-	142,695	-	114,999	-	82,383	-	8,050	-	139,259	-	19,437	-	24,426	-	18,912	-	16,919	-	122,687	-	
(%)	0.31	-	-0.01	-	-2.27	-	-1.87	-	-1.37	-	-0.14	-	-2.34	-	-0.34	-	-0.42	-	-0.33	-	-0.29	-	-2.14	-	

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

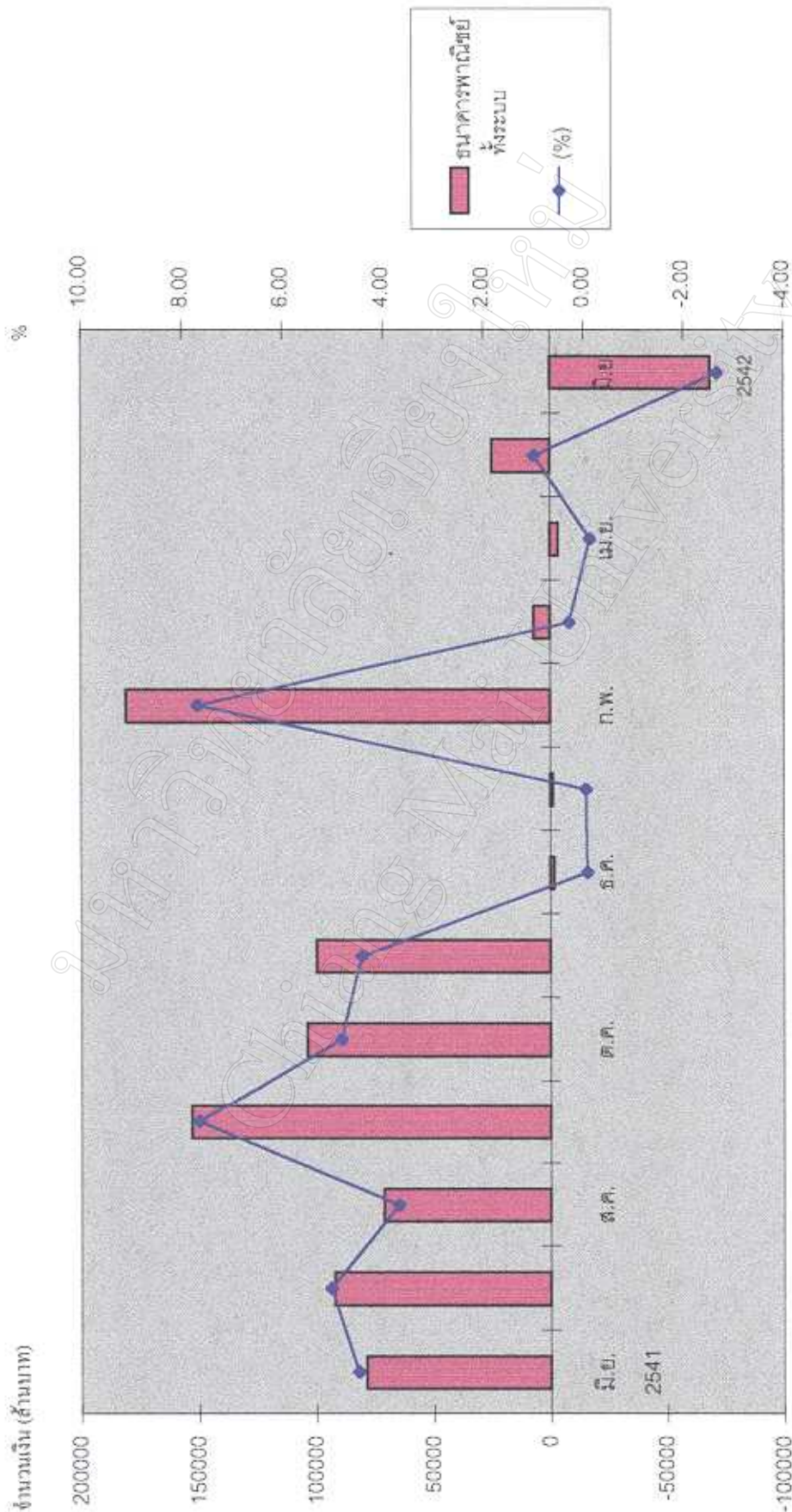
ตารางที่ 4.6 ยอดคงค้างเงินที่รวบรวมทั้งระบบ

หน่วย : ล้านบาท

	2541										2542				
	มี.ย.	ก.ค.	ธ.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มี.ย.		
8 สท.เอกชน	3,293,330	3,230,749	3,228,600	3,160,182	3,096,705	3,059,341	3,063,267	3,048,613	3,050,132	3,058,031	3,046,231	3,041,325	2,980,358		
สท.ของรัฐ	1,666,308	1,662,993	1,674,235	1,669,450	1,657,687	1,651,618	1,660,068	1,520,645	1,705,602	1,697,091	1,705,643	1,686,749	1,672,741		
สาขา สท.ตปท.	944,573	908,928	902,158	838,198	804,555	768,486	756,505	772,088	766,845	742,479	729,824	737,622	696,648		
ธนาคารพาณิชย์	5,904,212	5,802,670	5,804,993	5,667,830	5,558,947	5,479,445	5,479,839	5,341,347	5,522,579	5,497,601	5,481,698	5,465,696	5,349,747		
บริษัทเงินทุน	489,786	487,447	484,339	478,807	472,691	469,810	461,365	460,599	259,930	260,482	257,472	256,556	249,818		
รวมสถาบันการเงิน	6,393,998	6,290,117	6,289,332	6,146,637	6,031,638	5,949,255	5,941,205	5,801,945	5,782,508	5,739,171	5,739,171	5,722,251	5,599,565		

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 4.3 การเพิ่มขึ้น (ลดลง) ของ NPL ทั้งระบบ

ที่มา : ตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.7 ประเภทลูกหนี้ NPL ณ ธันวาคม 2541

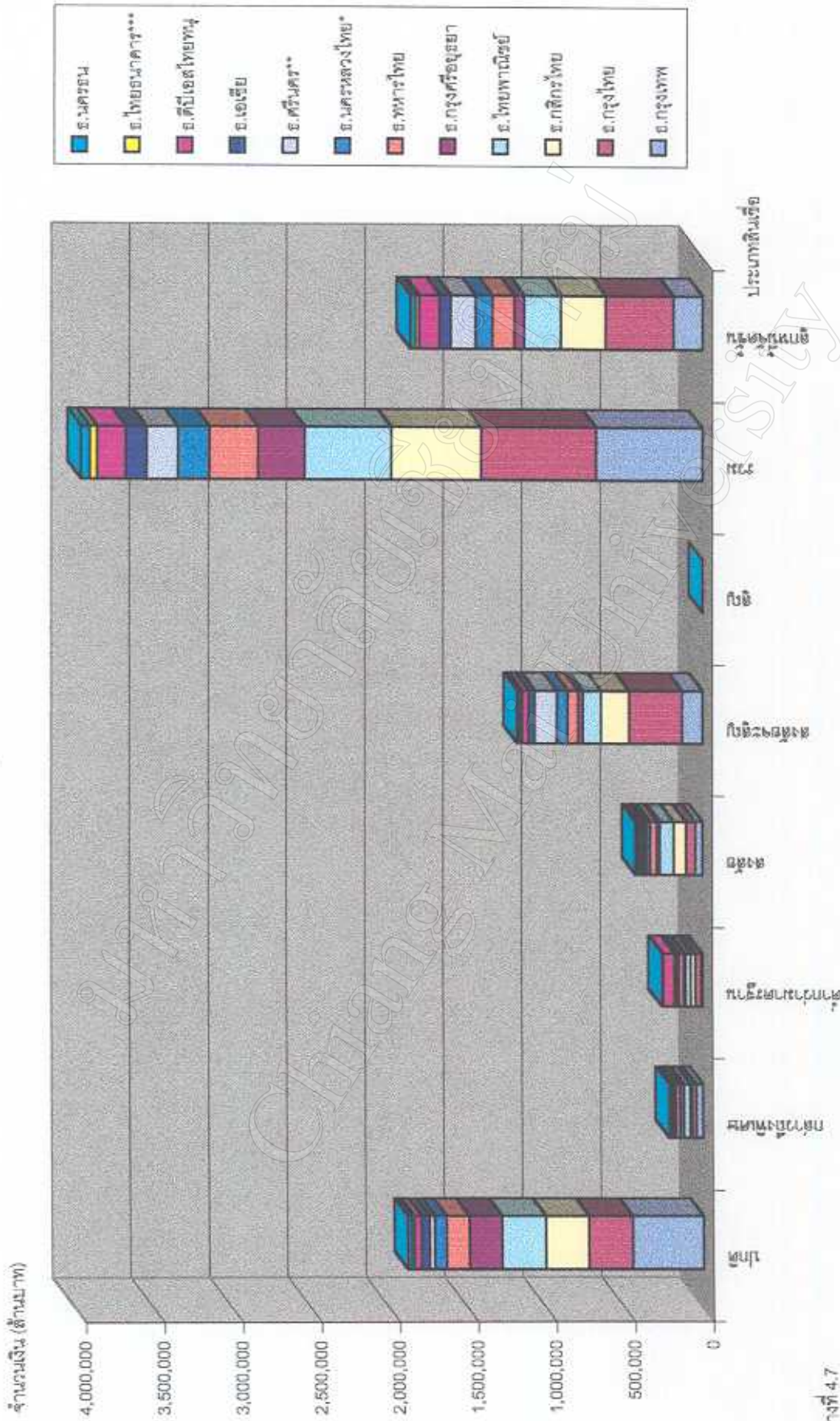
หน่วย : ล้านบาท

ธนาคาร	ปกติ	กล่าวถึงพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	สงสัย	สงสัยจะสูญ	สูญ	รวม	ลูกหนี้จัดชั้น
ธ.กรุงเทพ	449,348.00	42,463.00	10,009.00	44,429.00	130,160.00	-	676,409.00	184,598.00
ธ.กรุงไทย*	278,559.19	24,555.07	34,791.52	59,601.61	334,479.35	-	731,986.74	428,872.48
ธ.กสิกรไทย	273,905.10	14,328.60	27,763.80	78,530.40	179,632.00	14.70	574,174.60	285,926.20
ธ.ไทยพาณิชย์	280,444.90	37,867.10	33,885.20	85,114.20	115,930.20	-	553,241.60	234,929.60
ธ.กรุงศรีอยุธยา	207,566.20	25,119.65	12,011.15	19,961.24	29,883.13	-	294,541.37	61,855.52
ธ.ทหารไทย	146,730.65	26,420.28	29,395.56	44,648.21	67,226.55	-	314,421.25	141,270.32
ธ.นครหลวงไทย	74,392.75	15,342.86	11,919.26	24,302.02	70,586.99	-	196,543.88	106,808.27
ธ.ศรีนคร	32,405.00	7,506.00	5,270.00	15,065.00	137,984.00	258.00	198,488.00	158,319.00
ธ.เอเชีย	53,265.00	8,491.00	11,376.00	18,827.00	41,112.00	-	133,071.00	71,315.00
ธ.ดีบีเอสไทยทานุ	45,764.22	8,503.47	74,447.04	16,400.24	39,436.08	-	184,551.05	130,283.36
ธ.ไทยธนาคาร	16,770.69	2,255.31	2,284.28	5,444.29	17,699.00	-	44,453.57	25,427.57
ธ.นครชน	23,174.00	2,384.00	3,764.00	12,370.00	16,219.00	-	57,911.00	32,353.00
รวม	1,882,325.70	215,236.34	256,916.81	424,693.21	1,180,348.30	272.70	3,959,793.06	1,861,958.32

หมายเหตุ

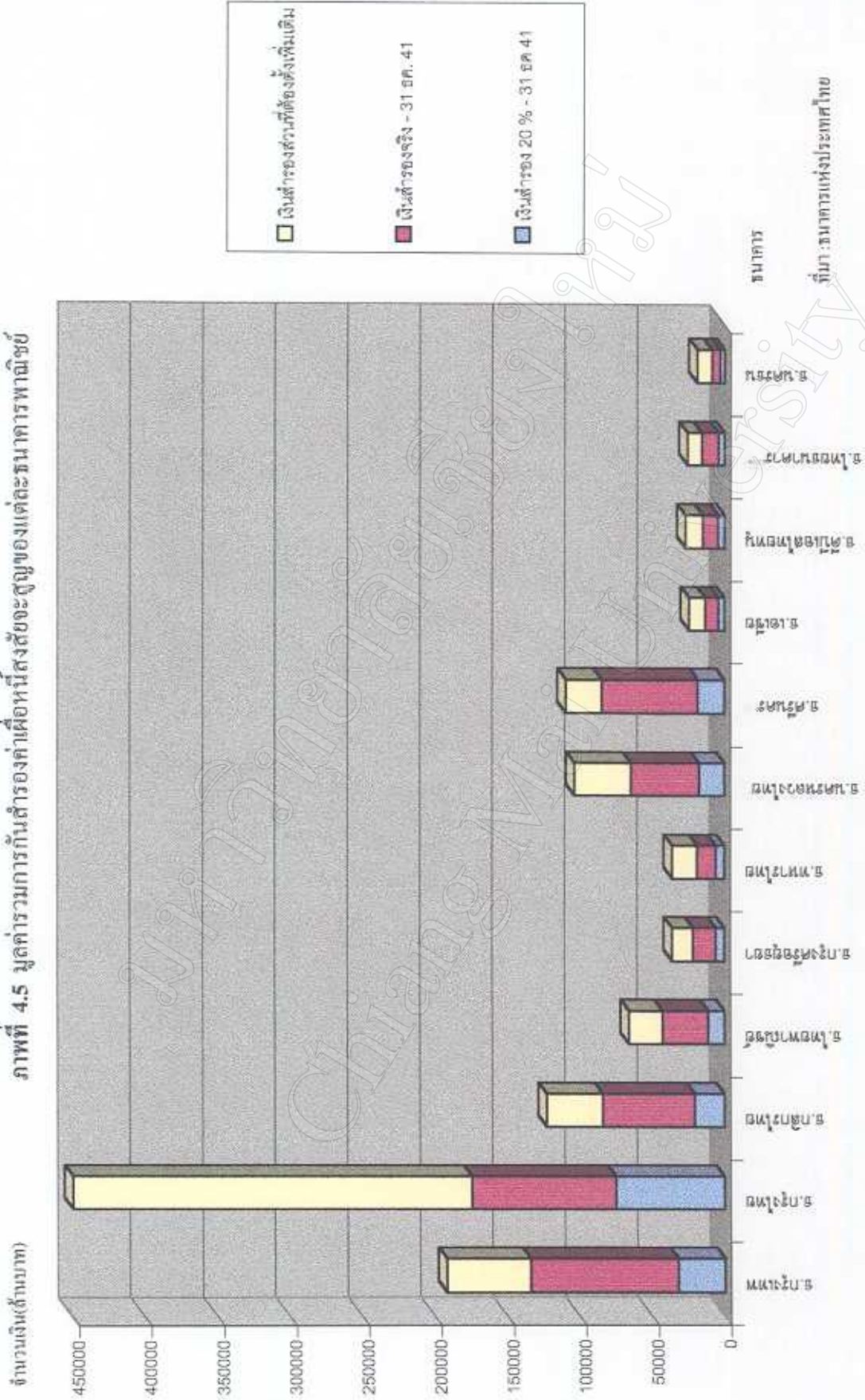
1. ไม่รวมค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ที่รับโอนมาจากธนาคารมหานคร
2. มูลหนี้หลังจากหักกลับประกันแล้ว
3. เป็นธนาคารของรัฐบาล ซึ่งได้รับการเพิ่มทุนจากกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาการบริหารการเงิน

ภาพที่ 4.4 ประเภทลูกหนี้ NPL ธันวาคม 2541

ที่มา : ตารางที่ 4.7

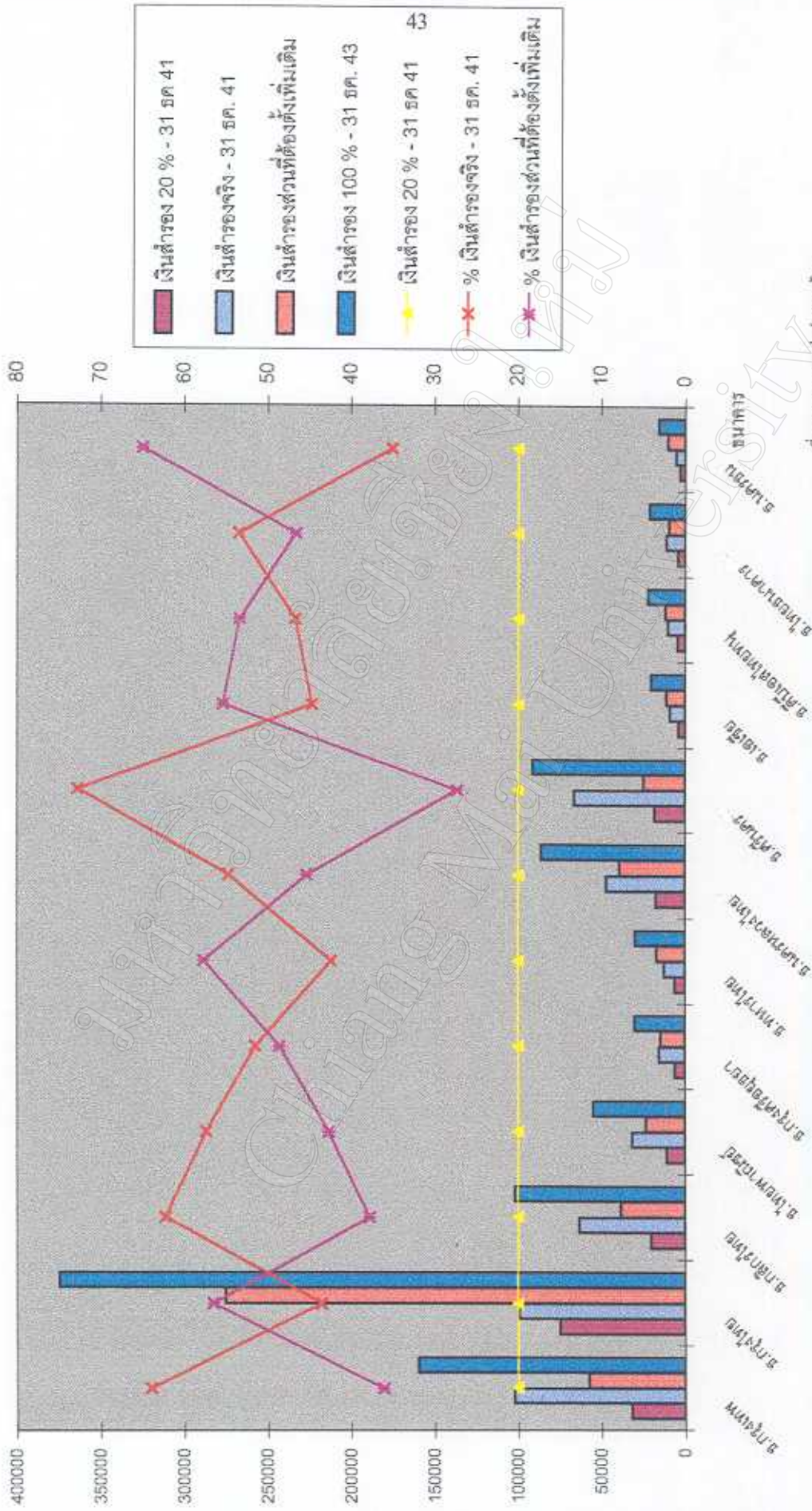
ภาพที่ 4.5 มูลค่ารวมการกันสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของแต่ละธนาคารพาณิชย์

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 4.6 สัดส่วนการกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของแต่ละธนาคารพาณิชย์

จำนวนเงิน (ล้านบาท)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ยอดเงินรวม 533,354 ล้านบาท ซึ่ง ธนาคารนครชน ต้องสำรองเพิ่มอีก 64.99 % ธนาคารทหารไทย ต้องสำรองเพิ่มอีก 57.66 % และ ธนาคารกรุงไทย ต้องสำรองเพิ่มอีก 56.51 % คิดเป็นจำนวนเงินสูงถึง 275,245 ล้านบาท ดังรายละเอียดในภาพที่ 4.8

4.1.3 วิเคราะห์อัตราส่วนของ deposit run-off ratio เป็นที่น่าสังเกตเห็นได้ว่า

ธนาคารขนาดใหญ่ เช่น ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จากตารางที่ 4.9 และภาพที่ 4.7 มีอัตราส่วน deposit run-off ratio สูงกว่าค่าเฉลี่ยของทุกธนาคารรวมกัน ทั้งนี้เพราะสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงน้อย คือ เงินสด และพันธบัตรรัฐบาลมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับเงินฝาก เพราะธนาคารขนาดใหญ่จะให้กู้มากกว่าธนาคารขนาดเล็ก แสดงว่าธนาคารขนาดใหญ่ใช้เงินฝากให้เป็นประโยชน์แทบทั้งหมด เหลือเป็นสินทรัพย์เสี่ยงต่ำสุดเพียงเล็กน้อย ธนาคารที่มีขนาดเล็ก เช่น ธนาคารนครชน ธนาคารไทยธนาคาร และธนาคารซีบีเอส ไทยท努 มีสัดส่วนนี้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เนื่องจากว่าธนาคารมีความสามารถในการชำระหนี้คืนให้กับลูกค้าน้อยกว่าธนาคารขนาดใหญ่

จะเห็นว่าธนาคารใดมีอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี แสดงว่าธนาคารมีนโยบายการกันเงินสำรองสูงพอที่จะจ่ายเงินฝากเมื่อมีผู้มาถอนได้มาก แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำก็แสดงว่าธนาคารนั้นอาจจะต้องเรียกร้องให้ผู้กู้มาชำระเงินฝากคืน เพราะมีเงินสำรองต่ำ คือความสามารถในการชำระเงินฝากมีน้อย

4.1.4 วิเคราะห์อัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก จากการวิเคราะห์พบว่าค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนเงินสดต่อเงินฝาก ในปี 2530-2539 ค่าเฉลี่ยจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 5-7 และในปี 2540-2541 สัดส่วนจะลดลงเหลือร้อยละ 1.52 และ 1.13 ตามลำดับ จากตารางที่ 4.10 และภาพที่ 4.8 สามารถอธิบายได้ว่าธนาคารมีเงินสดในมือสูง พร้อมทั้งลูกค้าจะถอนเงินฝากเมื่อไรก็ได้ โดยที่ธนาคารไม่ต้องเรียกเงินให้กู้คืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2530 ค่าเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 6.9 แสดงว่า ธนาคารพาณิชย์ไทย มีเงินสดที่เก็บไว้ในมือมาก และพร้อมที่จะรับการถอนเงินฝากของลูกค้า ได้มากถึงร้อยละ 6.9 โดยไม่ต้องเรียกเก็บ

ที่ผ่านมา จะพบว่าธนาคารกรุงเทพ ธนาคารทหารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ มีสัดส่วนเงินสดต่อเงินฝากอยู่ในเกณฑ์ที่ดี สูงกว่าค่าเฉลี่ยของทุกธนาคารรวมกัน ซึ่งการมีอัตราส่วนนี้สูง ก็แสดงว่าธนาคารมีเงินสดอยู่ในมือ พร้อมทั้งลูกค้าจะถอนเงินฝากเมื่อไรก็ได้ โดยที่ธนาคารไม่ต้องเรียกเก็บเงินให้กู้คืน ตรงกันข้ามหากธนาคารใดมีอัตราส่วนนี้ต่ำ ก็แสดงว่าเงินสดที่มีพร้อมจะถอนเงินฝากได้น้อย เช่นธนาคารแหลมทอง ธนาคารมหานคร ธนาคารไทยธนาคาร เป็นต้น

ตารางที่ 4.8 การกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

หน่วย : ล้านบาท

ธนาคาร	เงินสำรอง 100 %	เงินสำรอง 20 %	เงินสำรองจริง		%	เงินสำรองส่วนที่ ต้องตั้งเพิ่มเติม	%
	ณ 31 ธันวาคม 43	ณ 31 ธันวาคม 41	ณ 31 ธันวาคม 41	ณ 31 ธันวาคม 41			
ธ.กรุงเทพ	159,719.00	31,944.00	102,077.40	63.91	57,641.60	36.09	
ธ.กรุงไทย	374,515.15	74,903.03	99,269.54	43.49	275,245.61	56.51	
ธ.กสิกรไทย	101,964.50	20,392.80	63,473.10	62.25	38,491.40	37.75	
ธ.ไทยพาณิชย์	54,799.10	10,959.80	31,422.71	57.34	23,376.39	42.66	
ธ.กรุงศรีอยุธยา	29,883.13	5,976.63	15,382.00	51.47	14,501.13	48.53	
ธ.ทหารไทย	29,672.12	6,031.38	12,564.05	42.34	17,108.07	57.66	
ธ.นครหลวงไทย	86,172.63	17,234.53	47,092.94	54.65	39,079.69	45.35	
ธ.ศรีนคร	91,148.00	18,230.00	66,298.00	72.74	24,850.00	27.26	
ธ.เอเชีย	20,261.00	4,052.00	9,049.00	44.66	11,212.00	55.34	
ธ.ดีเวลลอปเมนท์ไทย	22,178.77	4,435.75	10,350.00	46.67	11,828.77	53.33	
ธ.ไทยธนาคาร	21,090.82	4,218.16	11,257.01	53.37	9,833.81	46.63	
ธ.นครธน	15,673.00	3,134.00	5,487.00	35.01	10,186.00	64.99	
รวม	1,007,077.22	201,512.08	473,722.75	627.90	533,354.47	572.10	

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

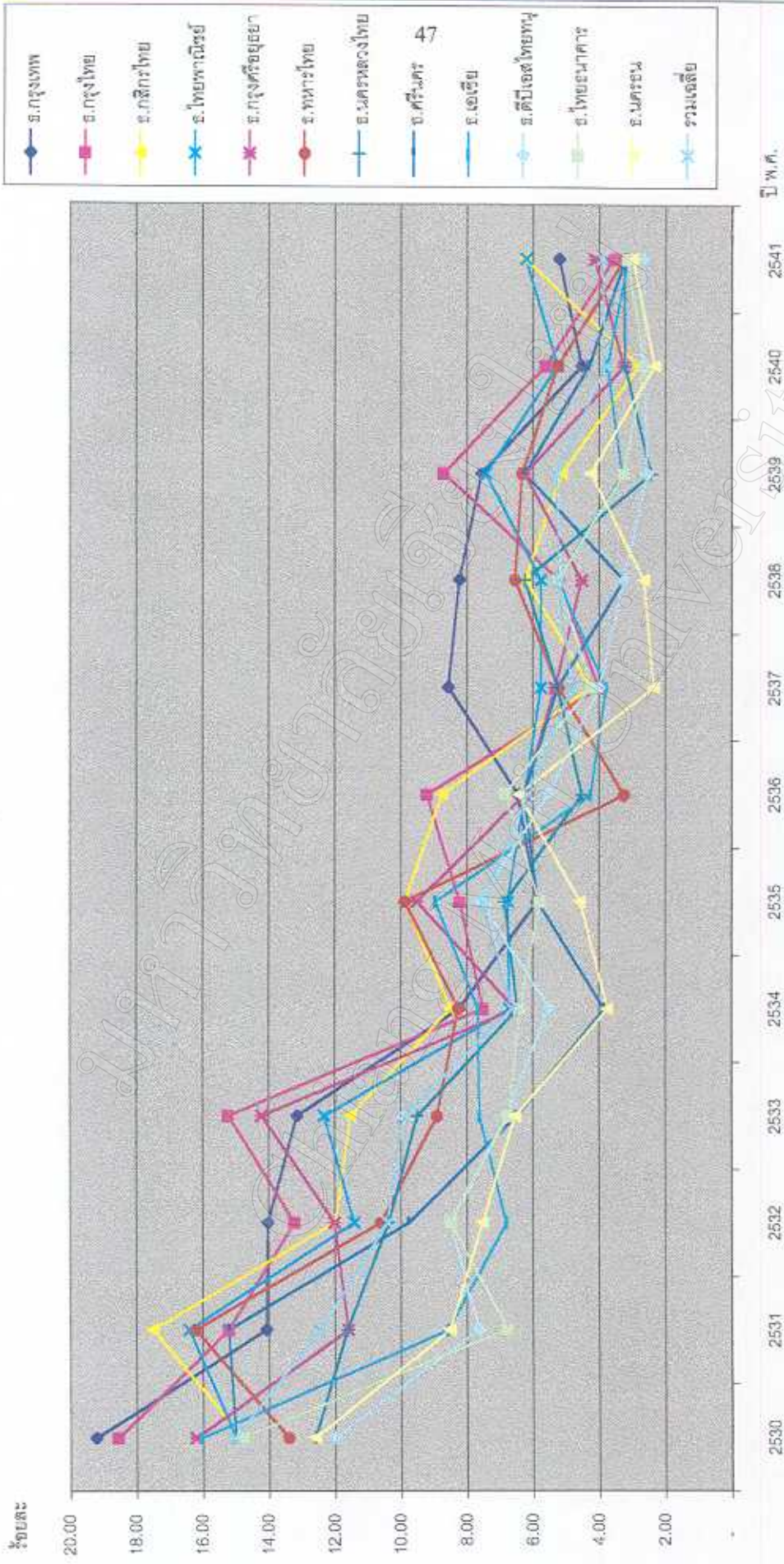
ตารางที่ 4.9 อัตราส่วน Deposit run-off ratio

หน่วย : ร้อยละ

	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
ธ.กรุงเทพ	19.22	14.06	14.01	13.14	8.22	5.88	6.44	8.55	8.22	7.55	4.52	5.20
ธ.กรุงไทย	18.55	15.20	13.22	15.22	7.50	8.20	9.20	4.00	5.20	8.70	5.60	3.57
ธ.กสิกรไทย	14.80	17.50	12.00	11.52	8.50	9.87	8.75	4.25	6.24	5.14	2.78	6.25
ธ.ไทยพาณิชย์	15.00	16.40	11.40	12.32	6.70	6.75	6.24	5.75	5.75	7.42	5.24	6.21
ธ.กรุงศรีอยุธยา	16.20	11.57	12.00	14.20	6.54	9.51	6.25	5.32	4.52	6.24	3.24	4.12
ธ.ทหารไทย	13.40	16.20	10.60	8.90	8.25	9.87	3.24	5.21	6.54	6.32	5.24	3.24
ธ.นครหลวงไทย	12.60	11.60	10.36	9.50	6.45	6.85	4.52	5.24	6.24	2.42	3.21	3.24
ธ.ศรีนคร	15.00	15.20	9.75	6.50	3.85	5.84	6.25	5.24	3.24	6.24	4.30	3.21
ธ.เอเชีย	16.02	8.56	6.78	7.60	7.65	8.94	4.25	3.78	5.24	3.29	3.75	3.12
ธ.ดีปเอสไทยท努	12.00	7.65	8.53	6.80	5.52	7.60	5.55	3.98	3.24	2.54	2.65	2.65
ธ.ไทยธนาคาร	14.80	6.78	8.50	6.74	6.40	5.80	6.85	4.25	5.24	3.24	2.64	3.14
ธ.นครธน	12.60	8.50	7.52	6.54	3.75	4.58	6.42	2.35	2.65	4.25	2.31	2.98
รวมเฉลี่ย	15.02	12.44	10.39	9.92	6.61	7.47	6.16	4.83	5.19	5.28	3.79	3.91

ที่มา : งบรายงานประจำปีของธนาคารพาณิชย์ไทย

ภาพที่ 4.7 Deposit Run - Off ratio

ที่มา : จากการศึกษา

ปี พ.ศ.

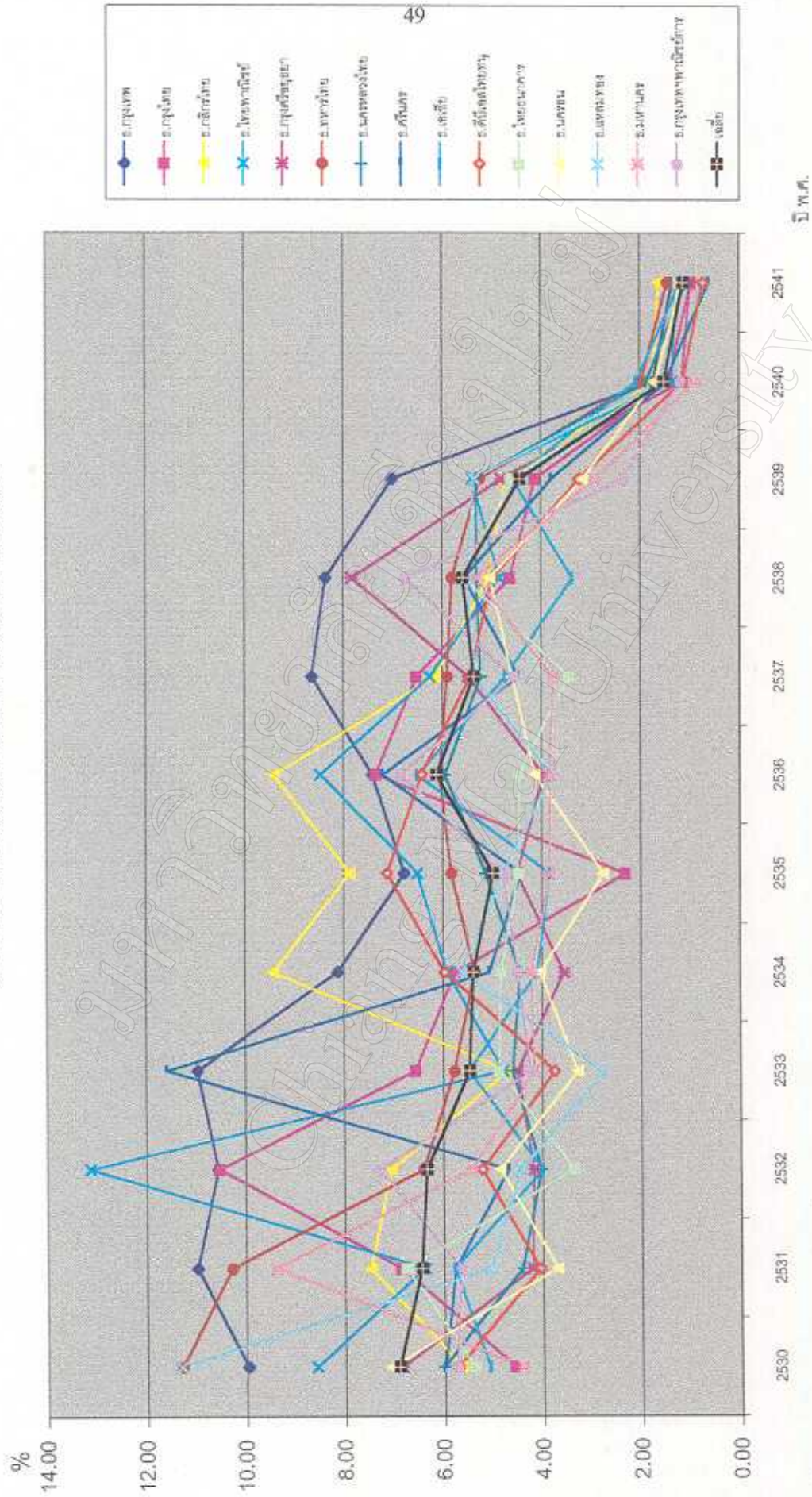
ตารางที่ 4.10 อัตราส่วนเงินสด/เงินฝากทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ไทย

หน่วย : ล้านบาท

	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
ธ.กรุงเทพ	9.96	10.98	10.54	10.96	8.12	6.77	7.41	8.64	8.35	7.01	1.73	1.34
ธ.กรุงไทย	4.56	6.85	10.52	6.54	5.74	2.31	7.35	6.51	4.62	4.11	1.41	0.97
ธ.กสิกรไทย	5.66	7.48	7.05	4.70	9.44	7.88	9.42	6.15	5.07	4.72	1.74	1.62
ธ.ไทยพาณิชย์	8.56	6.38	13.13	4.79	5.90	6.50	8.47	6.25	4.85	5.38	1.34	1.26
ธ.กรุงศรีอยุธยา	6.84	4.20	4.16	4.49	3.55	4.49	3.95	5.47	7.82	4.80	1.13	0.98
ธ.ทหารไทย	11.29	10.27	6.39	5.77	5.35	5.81	6.05	5.90	5.79	5.23	1.97	1.44
ธ.นครหลวงไทย	6.01	4.41	4.02	4.59	4.43	5.13	5.95	5.22	5.30	5.31	1.87	1.07
ธ.ศรีนคร	5.97	5.76	4.68	11.59	5.06	4.41	7.21	4.46	5.55	3.79	1.49	0.61
ธ.เอเชีย	5.07	5.77	3.99	5.47	4.08	3.84	6.50	4.72	3.37	4.56	2.08	1.18
ธ.ดีบีเอสไทยท努	5.71	4.05	5.21	3.73	5.96	7.11	6.42	5.43	4.98	3.23	1.13	0.72
ธ.ไทยธนาคาร	5.41	6.76	3.37	4.87	4.83	4.47	4.47	3.46	5.56	4.60	1.54	1.20
ธ.นครธน	7.08	3.70	4.85	3.28	4.04	2.75	4.13	4.58	5.02	3.15	1.69	1.16
ธ.แหลมทอง	11.31	5.01	4.42	2.77	5.61	4.77	3.78	5.32	5.49	5.34	1.59	
ธ.มหานคร	4.40	9.36	5.40	4.14	4.19	3.82	3.82	3.74	5.30	2.89	0.87	
ธ.กรุงเทพพาณิชย์การ	5.74	5.64	7.27	4.22	4.46	4.76	6.82	4.55	6.73	2.33	1.18	
เฉลี่ย	6.90	6.44	6.33	5.46	5.39	4.99	6.12	5.36	5.59	4.43	1.52	1.13

ที่มา : จากการค้ารวม

ภาพที่ 4.8 สัดส่วนเงินสดต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทย

ที่มา : งบรายงานประจำธนาคารพาณิชย์ไทย (พ.ศ.2530-2541)

4.1.5 ความสามารถในการระดมเงินทุน เป็นการแสดงศักยภาพในการดำเนินงานในแง่ การหาทุน ทั้งนี้เป็นเพราะอนาคตข้างหน้า การแข่งขันในเรื่องของการดำเนินธุรกิจทางการเงิน ก่อนข้างที่จะรุนแรงมากยิ่งขึ้น ในช่วงปี 2540-2541 รัฐบาลได้ออกมาตรการเพื่อปรับโครงสร้าง ทางการเงิน ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ต้องทำการสำรองทุนให้เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจ และ กันเงินสำรองสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ จึงหาทางที่จะเพิ่มทุน การระดม เงินทุนของธนาคารพาณิชย์ที่ผ่านมามีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นเข้าร่วมโครงการเงินกองทุนสำรองชั้น ที่ 1 และ 2 แล้ว ก็ตาม จากตัวเลขของกองทุนฟื้นฟูฯ (IMF) พบว่า ในปี 2540 เป็นปีแรกที่รัฐบาล ขอความช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟู มียอดเงินกู้สำหรับสถาบันการเงิน เท่ากับ 2,429 ล้านดอลลาร์ สหรัฐและสูงขึ้นเท่ากับ 3,239 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2541 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2541)

เมื่อพิจารณาการระดมเงินทุน พบว่า ธนาคารพาณิชย์ไทย มีลักษณะการระดมทุนที่แตก ต่างกัน ธนาคารที่ประสบผลสำเร็จในช่วงต้น ได้แก่ ธนาคารซีบีเอส ไทยทุน ที่ระดมยืมเงินให้กับผู้ ถือหุ้นเดิม คือธนาคารซีบีเอส เช่นเดียวกับธนาคารเอเชีย ที่มีธนาคารเอบีเอ็น แอมโร เข้ามาถือหุ้น ทำให้ธนาคาร 2 แห่งนี้มีสัดส่วนการถือหุ้นเปลี่ยนแปลงไปเป็นชาวต่างชาติถือหุ้นเกิน 50 % ธนาคารไทยพาณิชย์ เพิ่มทุนโดยการขายหุ้นให้กับธนาคารชันวู ธนาคารกรุงไทย เพิ่มทุนโดยมี กระทรวงการคลังรับผิดชอบหาผู้ถือหุ้นให้ นอกจากนี้ยังมีอีกหลายธนาคารที่สามารถเพิ่มทุน ได้ ด้วยตนเอง เช่น ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงเทพ เป็นต้น(การเงินการ ธนาคาร, มกราคม 2541)

เพื่อเป็นการสร้างความแข็งแกร่งให้กับเงินกองทุนมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถดำเนิน ธุรกิจและปล่อยสินเชื่อได้ รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือธนาคารพาณิชย์ ในเรื่อง การเพิ่มเงินชั้นที่ 1 ซึ่งปรากฏว่า ธนาคารไทยพาณิชย์ เข้าร่วมโครงการเป็นรายแรก (การเงินการ ธนาคาร, เมษายน 2542) ขณะที่ธนาคารอื่นเลือกวิธีเพิ่มทุนด้วยการออกตราสารหนี้กึ่งทุนประเภท หุ้นบุริมสิทธิ ควบกับหุ้นกู้ด้อยสิทธิ ซึ่งสามารถนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 เช่น ธนาคารกสิกรไทย และ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ใช้ชื่อว่า SLIP (stapled limited interest preferred securities) ปรากฏว่า ทั้ง 2 ธนาคารสามารถระดมเงินทุนได้สำเร็จได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง SLIP ของธนาคาร กสิกรไทย สามารถขายหมดได้ในเวลาอันสั้น ซึ่งเกิดจากการได้รับความสนใจจากนักลงทุนต่าง ชาติ และ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลงอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นผลดีทำให้การระดมทุนของ ธนาคาร กสิกรไทยไม่มีปัญหา นอกจากนี้ ธนาคารกรุงเทพ และธนาคารซีบีเอส ไทยทุน มีการระดมเงินทุน ผ่าน CAPS (capital augmented preferred securities) ซึ่งทั้ง 2 ธนาคาร สามารถระดมเงินทุนได้ สำเร็จเช่นเดียวกัน เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลดลง อีกทั้งลักษณะของ CAPS ที่ออกมามีความ เสี่ยงในการลงทุนที่ค่อนข้างต่ำ

4.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการเจริญเติบโตของธนาคารพาณิชย์ไทย

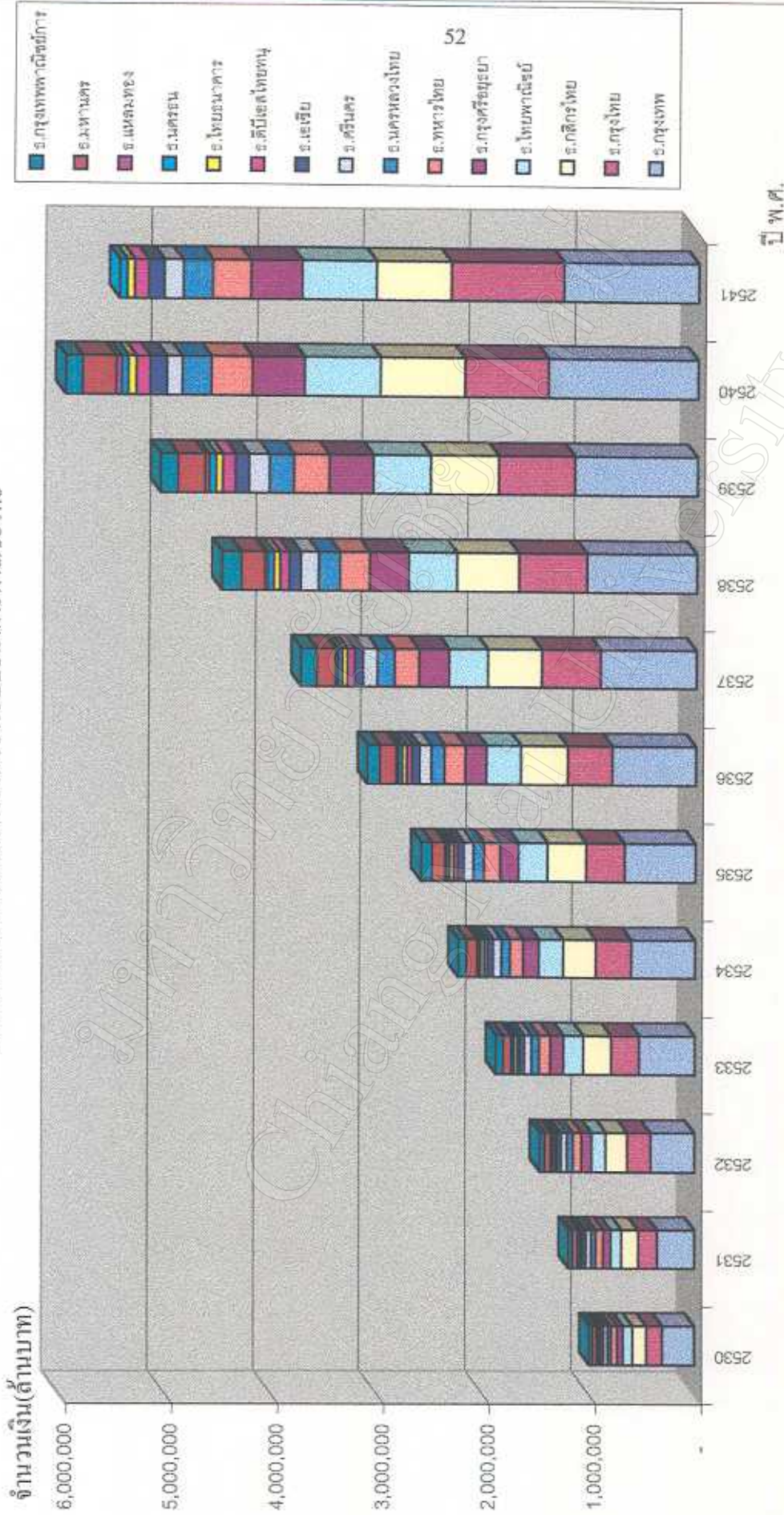
วิเคราะห์จากรายการทางด้านสินทรัพย์ เงินฝาก เงินให้สินเชื่อ กองทุน และกำไรสุทธิ

4.2.1 ทางด้านสินทรัพย์ จะพบว่าสินทรัพย์รวมของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีการขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ จากภาพที่ 4.9 และ 4.10 เริ่มจากปี 2530 ปริมาณสินทรัพย์รวมจำนวน 990,379 ล้านบาท สูงขึ้นมาถึง 5,967,872 ล้านบาท ในปี 2540 และลดลงเหลือ 5,465,015 ล้านบาท ในปี 2541 ซึ่งเกิดจากการที่ธนาคารพาณิชย์บางธนาคารได้เลิกกิจการไปในปี 2540 ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยกรรม ธนาคารแหลมทอง ธนาคารนครชน ทำให้อัตราขยายของสินทรัพย์ลดต่ำลง ซึ่งส่วนแบ่งของตลาดจะเป็นของธนาคารกรุงเทพฯ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งจะมีส่วนแบ่งสูงกว่า 60 % ตั้งแต่ปี 2530 ถึงปัจจุบัน

4.2.2 ทางด้านเงินฝาก พบว่าปริมาณเงินฝากของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีการขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2530 จากภาพที่ 4.11 และ 4.12 จำนวน 772,970 ล้านบาท สูงขึ้นมาถึง 4,352,751 ล้านบาท ในปี 2540 เงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ขยายตัวในอัตราร้อยละ 16.0 สูงขึ้นจากร้อยละ 13.7 ในปีก่อน ส่วนหนึ่งเป็นการย้ายเงินฝากจากระบบบริษัทเงินทุน เนื่องจากประชาชนขาดความเชื่อมั่น และประชาชนเริ่มขาดความมั่นใจในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดเล็ก และขนาดกลางบางแห่ง จึงมีการย้ายเงินฝากมาที่กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ ทำให้ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็ก ประสบปัญหาสภาพคล่องมาก เกิดการแข่งขันทางด้านเงินฝาก(รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2540) และในปี 2541 ซึ่งส่วนแบ่งของตลาดเงินฝากส่วนใหญ่จะเกาะกลุ่มอยู่กับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เช่น ธนาคารกรุงเทพฯ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งสัดส่วนรวมกัน 4 ธนาคารสูงเกินกว่า 60 % ตั้งแต่ปี 2530 ถึงปัจจุบัน

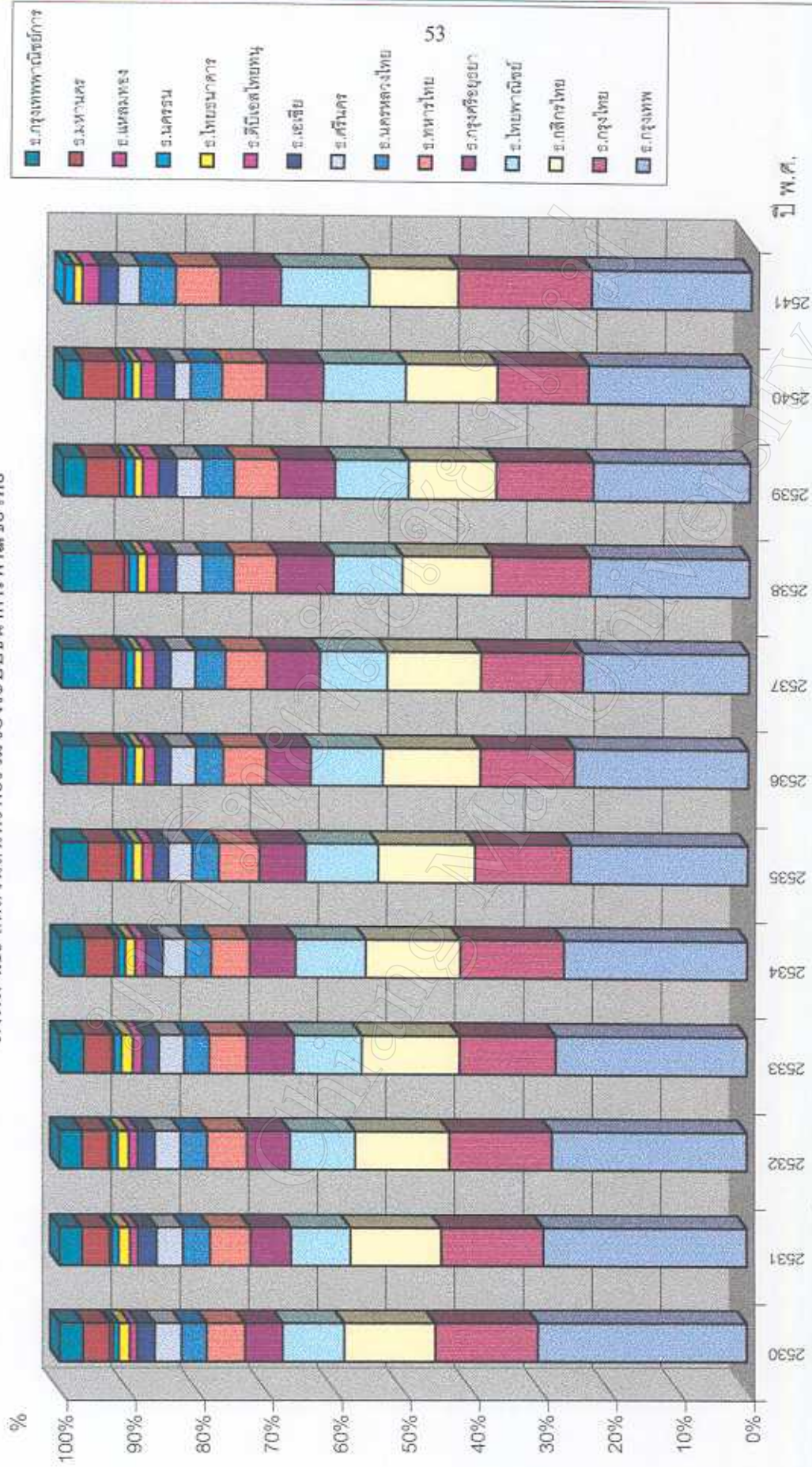
4.2.3 ทางด้านเงินให้สินเชื่อ จะเห็นว่าเงินให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีการขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2530 จากภาพที่ 4.13 และ 4.14 จำนวน 709,545 ล้านบาท สูงขึ้นมาถึง 4,691,772 ล้านบาท ในปี 2540 และลดลงในปี 2541 คงเหลือ 3,914,210 ล้านบาท เนื่องจาก มีธนาคารพาณิชย์บางธนาคารได้เลิกกิจการไปในปี 2540 และเกิดสภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวขึ้นในประเทศ ซึ่งส่วนแบ่งของตลาดของเงินให้สินเชื่อส่วนใหญ่ จะเกาะกลุ่มอยู่กับธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ เช่น ธนาคารกรุงเทพฯ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งสัดส่วนรวมกัน 4 ธนาคารสูงเกินกว่า 60 % ตั้งแต่ปี 2530 ถึงปัจจุบัน การให้เงินกู้ยืมหรือให้สินเชื่อนี้ เป็นการถือสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนมากที่สุด แต่มีความเสี่ยงสูง และสภาพคล่องต่ำที่สุด ในบรรดาสินทรัพย์ทุกประเภทของธนาคาร

ภาพที่ 4.9 ปริมาณสินทรัพย์รวมของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

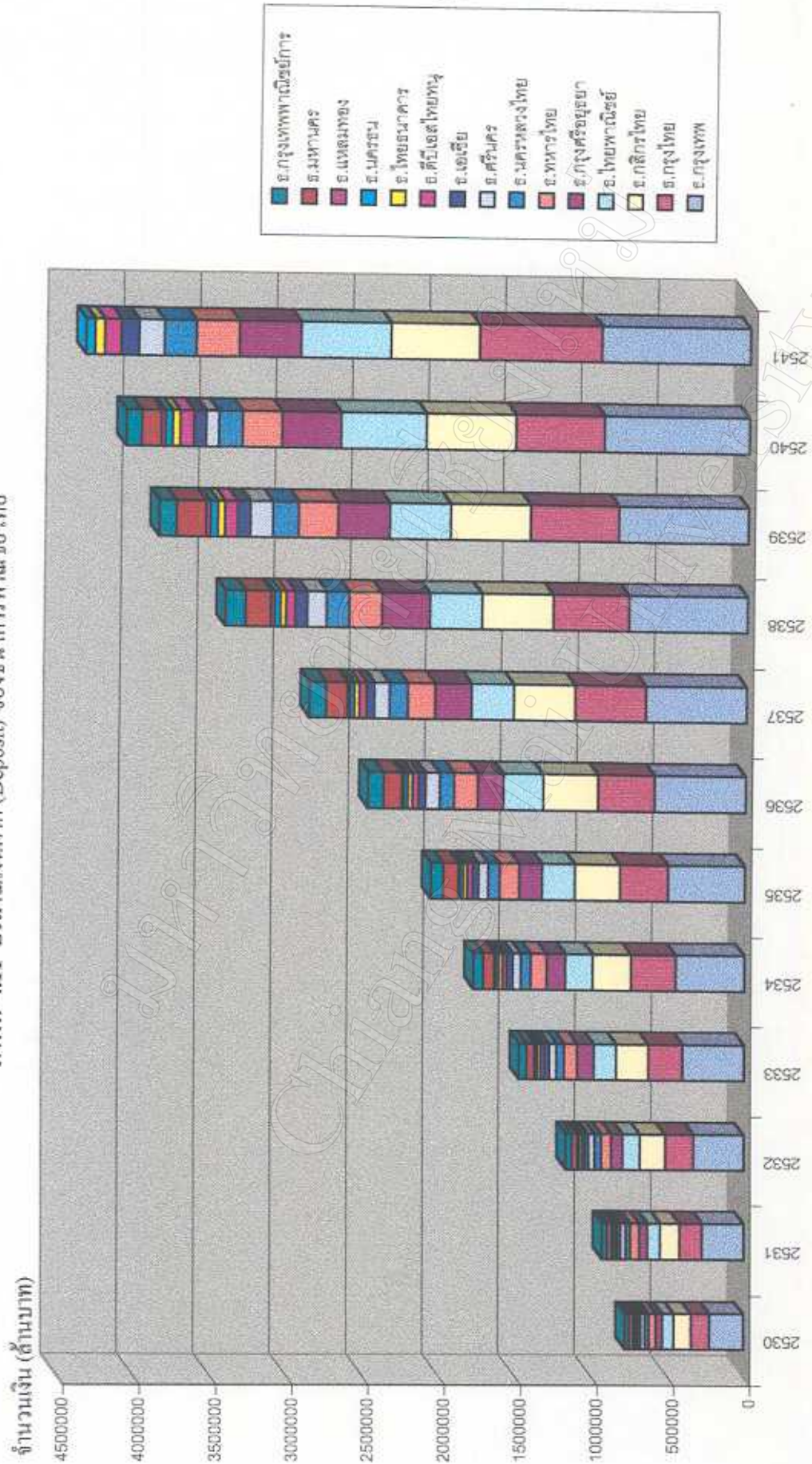
ที่มา : งบรายงานประจำปีของธนาคารพาณิชย์ไทย

ภาพที่ 4.10 สัดส่วนสินทรัพย์รวมของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

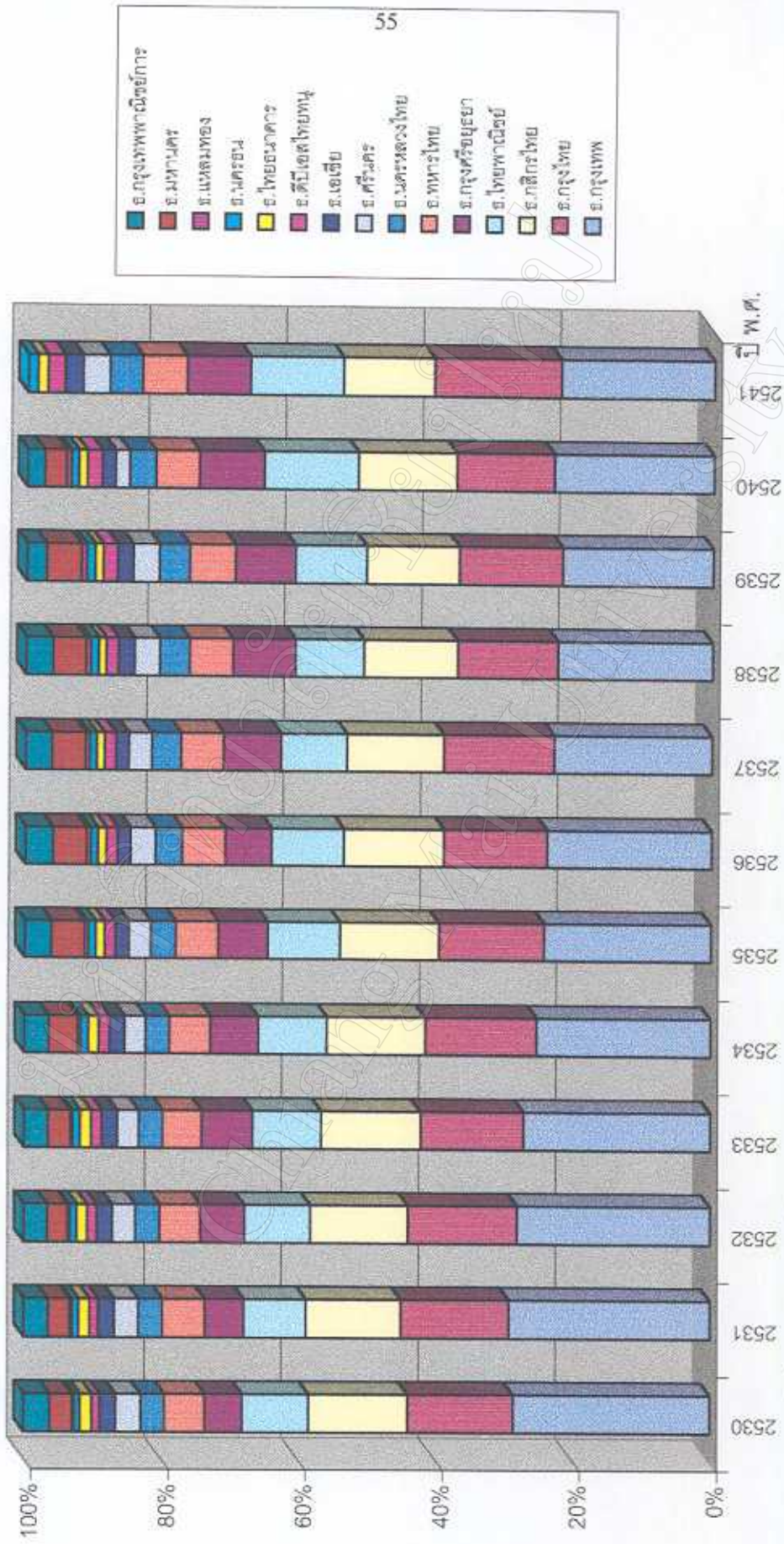
ที่มา : กรมงานประจำปีของธนาคารพาณิชย์ไทย (พ.ศ. 2530-2541)

ภาพที่ 4.11 ปริมาณเงินฝาก (Deposit) ของธนาคารพาณิชย์ไทย

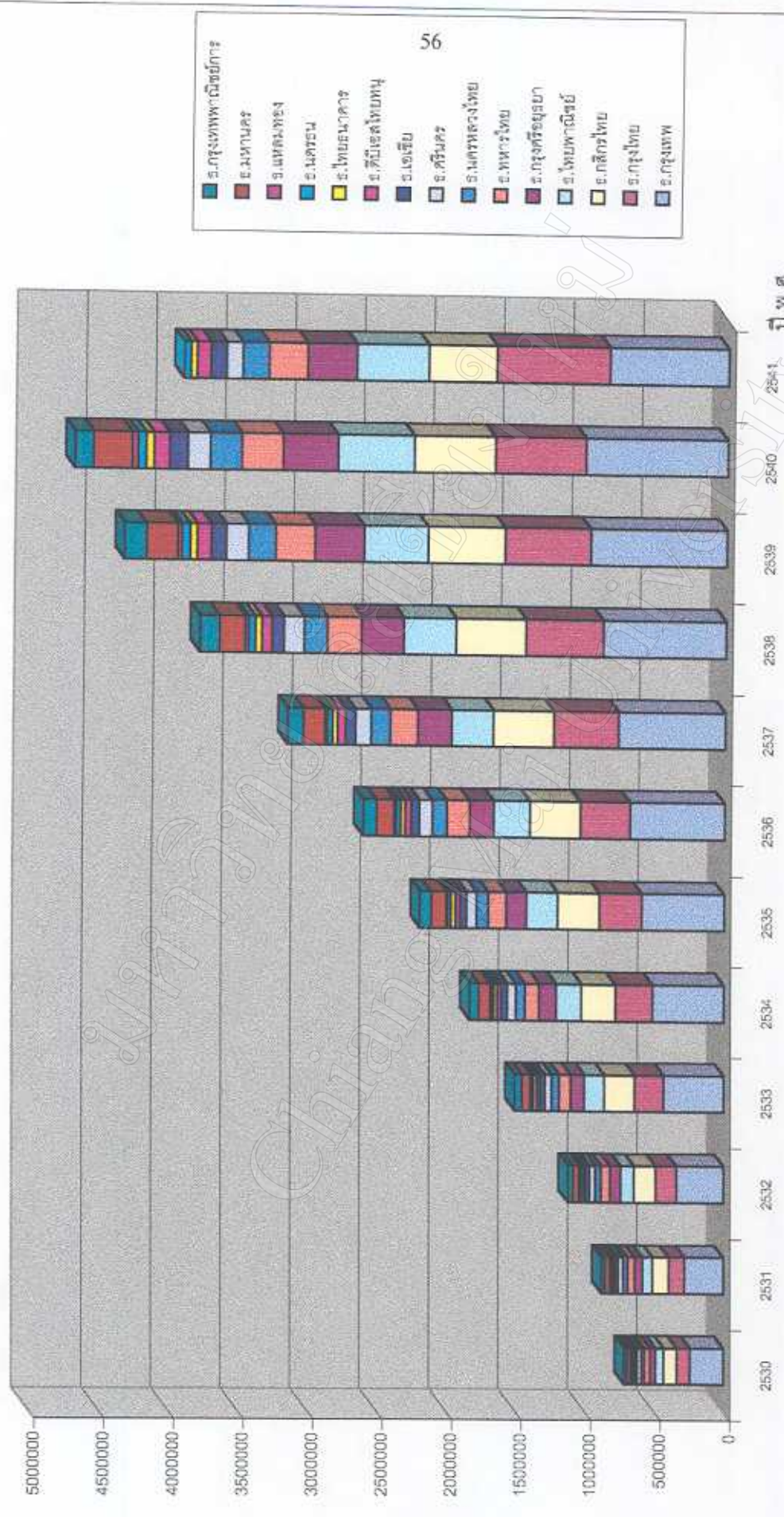
ที่มา : งบรายงานประจำปีของธนาคารพาณิชย์ไทย (พ.ศ.2530-2541)

ภาพที่ 4.12 สัดส่วนเงินฝาก (Deposit) ของธนาคารพาณิชย์ไทย

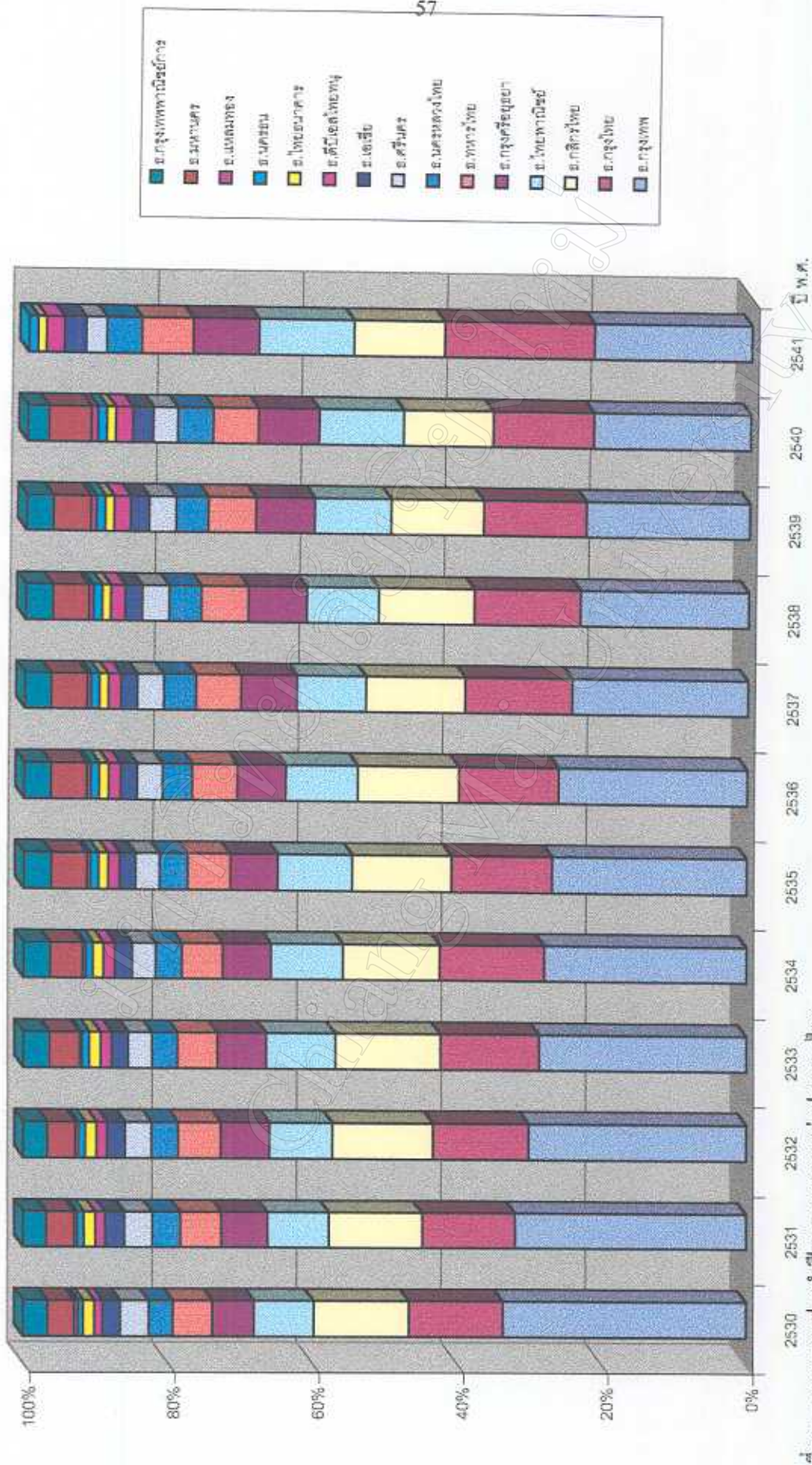
ที่มา : งบรายงานประจำปีธนาคารพาณิชย์ไทย (พ.ศ.2530-2541)

ภาพที่ 4.13 ปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย

ที่มา : งบรายงานประจำปีของธนาคารพาณิชย์ไทย (พ.ศ.2530-2541)

ภาพที่ 4.14 สัดส่วนเงินให้สินเชื่อ(Total Loans) ของธนาคารพาณิชย์ไทย

ที่มา : งบรายงานประจำปีของธนาคารแห่งประเทศไทย

หากพิจารณาถึงเงินให้สินเชื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของธนาคารพาณิชย์ไทย ณ 2530-2541 จากตารางที่ 4.11, 4.12 และภาพที่ 4.15 สามารถอธิบายได้ว่า สัดส่วนของปริมาณสินเชื่อแต่ละชนิดต่อปริมาณสินเชื่อทั้งหมด เน้นความสำคัญที่ธุรกิจการอุตสาหกรรม เป็นอันดับหนึ่ง การค้าส่งค้าปลีกมาเป็นอันดับสอง และธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ และการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลให้ความสำคัญในอันดับรองลงมา เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราส่วนของปริมาณสินเชื่อแต่ละชนิดต่อปริมาณสินเชื่อทั้งหมด ของภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนสูงกว่าภาคธุรกิจอื่น ๆ มาตั้งแต่ปี 2530 จากร้อยละ 23.4 สูงขึ้นมาเรื่อยๆ ในปี 2541 มีสัดส่วนสูงร้อยละ 30.7 ภาคธุรกิจการค้าส่งค้าปลีก มีสัดส่วนสูงรองลงมาในปี 2530 มีส่วนแบ่งร้อยละ 20.3 จนในปี 2541 มีส่วนแบ่งร้อยละ 16.5 เป็นอันดับสองรองจากภาคอุตสาหกรรม สำหรับภาคการเหมืองแร่และขุดหิน จะมีส่วนแบ่งน้อยที่สุดประมาณร้อยละ 0.5-0.6 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม จะพบว่าธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีการให้สินเชื่อในสัดส่วนต่อสินเชื่อทั้งหมดเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาปี 2530 เป็นต้นมาจากร้อยละ 4.5 เป็นร้อยละ 11.4 ในปี 2536 ทั้งนี้เพราะช่วงเวลาดังกล่าวธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ มีการเติบโตในอัตราที่สูง พบว่าสินเชื่อเพื่อการส่งออกกลับมีสัดส่วนลดลงตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา ส่วนภาคการเกษตรได้รับสินเชื่อในสัดส่วนที่ต่ำลงมาเรื่อยๆ ตั้งแต่ปี 2530 จากร้อยละ 6.7 เป็นร้อยละ 2.8 ในปี 2541 ทั้งนี้เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางการผลิตของประเทศ ซึ่งภาคการเกษตรจะชะลอความสำคัญในเชิงปริมาณลดลง การที่ภาคอุตสาหกรรมมีส่วนแบ่งปริมาณสินเชื่อสูง เนื่องมาจากการกระจายสินเชื่อให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ให้ความสำคัญกับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง

4.2.4 เงินกองทุน คือ มูลค่าทางสินทรัพย์ที่เหลือจากการหักชำระหนี้สินแก่บุคคลอื่นหมดแล้ว จากภาพที่ 4.16, 4.17 เงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีการขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2530 จำนวน 62,298 ล้านบาท สูงขึ้นมาถึง 527,132 ล้านบาท ในปี 2541 ถึงแม้ว่าในระยะช่วงปี 2539-2541 จะมีการขยายตัวในอัตราที่ลดลงก็ตาม เมื่อคู่ส่วนของเงินกองทุนแล้ว จะเห็นว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ จะสำรองเงินกองทุนค่อนข้างที่จะสูงมากกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก โดยเฉพาะ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งรวมกันแล้วมีเงินกองทุนประมาณ 60 % ของระบบธนาคารพาณิชย์ การที่ปริมาณเงินกองทุนมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องมาจากการขยายตัวของเงินกองทุนที่มีมากกว่าการขยายตัวของสินทรัพย์เสี่ยงนั่นเอง อันเป็นผลดีต่อความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์และความเชื่อถือของผู้ฝากเงิน และเจ้าหน้าที่ของธนาคาร อย่างไรก็ตาม ธนาคารที่มีขนาดเล็ก เช่น ธนาคารนครธน ธนาคารแหลมทอง ธนาคารไทยธนาคาร ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ มีสัดส่วนเงินกองทุนต่ำ อันมีสาเหตุมาจาก การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์เสี่ยงสูงกว่าเงินกองทุน ทำให้ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.11 สิ้นชื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของธนาคารพาณิชย์ไทย ณ สิ้นปี

หน่วย : ล้านบาท

	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
ภาคเกษตร	46,137	57,184	73,558	99,354	126,387	135,494	148,959	152,280	158,940	164,019	161,696	146,614
การเหมืองแร่และขุดหิน	3,479	4,588	5,203	8,204	8,248	12,054	16,665	15,692	24,985	24,477	36,001	32,246
การอุตสาหกรรม	162,238	223,931	290,519	375,108	457,617	517,914	647,286	836,234	1,097,338	1,313,546	1,872,325	1,606,276
การก่อสร้าง	31,801	37,413	42,990	59,322	72,095	88,372	103,719	141,991	185,850	236,341	273,064	246,834
ธุรกิจเกี่ยวกับสหกรณ์ทรัพย์	31,006	54,382	100,625	177,699	207,140	251,125	303,801	364,208	400,184	426,100	490,521	506,115
การนำเข้า	39,240	45,986	58,030	68,601	71,543	87,031	89,274	115,655	139,976	146,409	174,443	192,475
การส่งออก	60,809	72,067	83,242	91,367	95,257	116,651	135,297	166,505	182,710	196,056	218,899	173,997
การค้าและค้ำประกัน	140,221	164,170	199,509	263,154	314,843	371,506	477,217	627,722	756,799	870,225	1,037,812	867,501
การสาธารณูปโภค	12,628	13,681	20,443	25,084	30,097	40,882	61,322	86,345	108,106	142,751	197,128	189,661
การธนาคารและธุรกิจการเงิน	63,038	54,896	66,012	76,170	99,267	132,835	163,010	245,151	339,204	345,330	487,514	263,430
การบริการ	36,023	49,277	64,167	91,382	123,217	159,103	208,726	268,450	333,296	337,839	458,307	418,568
การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	65,162	89,289	121,736	158,617	201,846	269,394	339,675	437,475	523,437	612,595	652,516	594,967
รวม	691,782	866,864	1,126,034	1,494,062	1,807,557	2,182,361	2,694,951	3,457,708	4,250,825	4,815,688	6,060,226	5,238,684

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

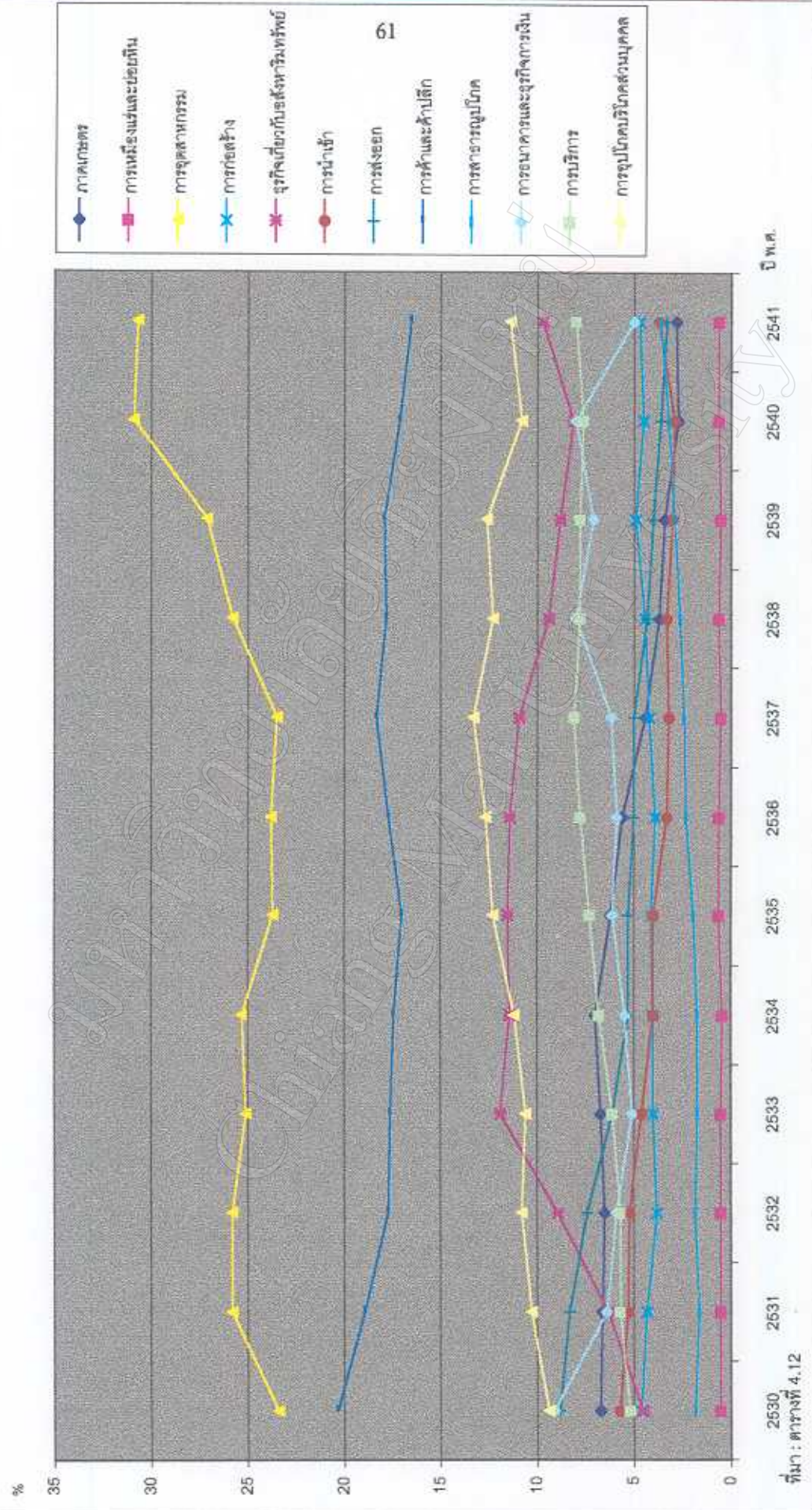
ตารางที่ 4.12 สัดส่วนของปริมาณสินทรัพย์ด้านความรับผิดชอบต่อธนาคารพาณิชย์ไทย

หน่วย : ร้อยละ

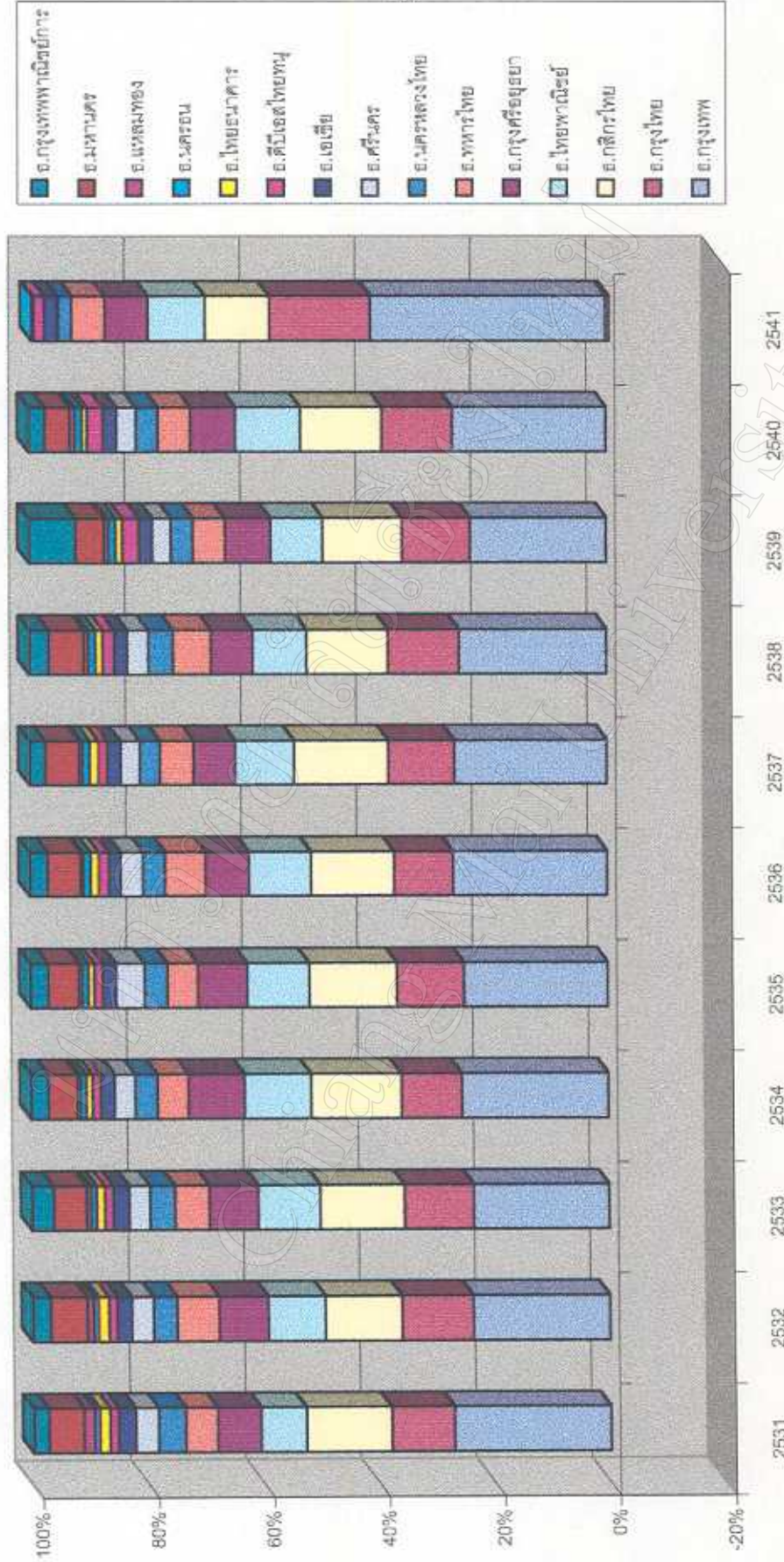
	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
ภาคเกษตร	6.7	6.6	6.5	6.7	7.0	6.2	5.6	4.4	3.7	3.4	2.7	2.8
การเหมืองแร่และขุดหิน	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.6	0.6	0.5	0.6	0.5	0.6	0.6
การอุตสาหกรรม	23.4	25.8	25.8	25.1	25.3	23.7	23.8	23.5	25.8	27.1	30.9	30.7
การก่อสร้าง	4.6	4.3	3.8	4.0	4.0	4.1	3.9	4.2	4.4	4.9	4.5	4.7
ธุรกิจเกี่ยวกับสหกรณ์ทรัพย์	4.5	6.3	8.9	11.9	11.4	11.5	11.4	10.9	9.4	8.8	8.1	9.7
การนำเข้า	5.7	5.3	5.2	4.6	4.0	4.0	3.3	3.2	3.3	3.0	2.9	3.7
การส่งออก	8.8	8.3	7.4	6.1	5.3	5.3	5.0	5.0	4.3	4.0	3.6	3.3
การค้าและค่าปลีก	20.3	18.9	17.7	17.6	17.4	17.0	17.7	18.3	17.8	17.9	17.1	16.5
การสาธารณูปโภค	1.8	1.6	1.8	1.7	1.7	1.9	2.3	2.4	2.6	2.9	3.2	3.6
การธนาคารและธุรกิจการเงิน	9.1	6.4	5.9	5.1	5.5	6.1	5.9	6.2	8.0	7.1	8.0	5.0
การบริหาร	5.2	5.7	5.7	6.1	6.8	7.3	7.8	8.1	7.8	7.8	7.6	8.0
การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	9.4	10.3	10.8	10.6	11.2	12.3	12.7	13.3	12.3	12.6	10.8	11.4
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 4.15 สัดส่วนของปริมาณสินค้าแต่ละชนิดต่อปริมาณสินค้าทั้งหมด

ภาพที่ 4.17 สัดส่วนเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ไทย

ปี พ.ศ.

ที่มา : งบดำเนินงานประจำปีของธนาคารพาณิชย์ไทย (พ.ศ.2530-2541)

จำเป็นต้องพยายามเพิ่มเงินกองทุนให้มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากความมั่นคงของธนาคารเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะขึ้นอยู่กับเรื่องของความน่าเชื่อถือ

4.2.5 กำไรสุทธิ เป็นเครื่องชี้ถึงความสามารถในการดำเนินงานภายใต้ภาวะเศรษฐกิจต่างๆ จะพบว่าในปี 2530 ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีผลกำไรสุทธิ รวม 4,235 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงปี 2539 สูงถึง 70,512 ล้านบาท จากนั้นปี 2540 จากความยากลำบากในการประกอบธุรกิจ ของธนาคารพาณิชย์ในรอบปี ที่ผ่านมา นอกจากภาวะที่แข่งขันที่รุนแรงท่ามกลางกระแสการเปิดเสรีทางการเงินของประเทศ ธนาคารพาณิชย์ได้พยายามลดต้นทุนในการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อพยายามทำกำไรให้กับธนาคาร จากภาพที่ 4.18 อธิบายได้ว่าธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงไทย มีสัดส่วนเงินกำไรสุทธิสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และเป็นที่น่าสังเกตว่า ธนาคารแหลมทอง และธนาคารมหานคร มีอัตราส่วนต่ำกว่าขั้นมาตรฐาน อย่างไรก็ตามการที่ธนาคารพาณิชย์ไทยประสบปัญหาเนื่องจากเศรษฐกิจไม่ขยายตัว ทำให้ประสบผลการประกอบการขาดทุน ในปี 2540 รวมถึงการที่สินเชื่อย้ายตัวในอัตราที่ชะลอลง และปริมาณหนี้เสียและหนี้ด้อยคุณภาพเพิ่มขึ้น ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องสูญเสียรายได้ดอกเบี้ยไปส่วนหนึ่งและขาดทุนเพิ่มขึ้นในปี 2541 สูงถึง 358,698 ล้านบาท ทำให้ธนาคารพาณิชย์บางแห่งปิดกิจการ บางแห่งรัฐบาลเข้าแทรกแซง บางแห่งขายหุ้นให้กับต่างชาติ เพื่อรักษาธุรกิจการเงินให้มั่นคงและดำเนินงานต่อไปได้

4.3 วิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย

4.3.1 วิเคราะห์การเปรียบเทียบทางการเงินจาก GDP จะเห็นได้ว่า สิ้นทรัพย์ของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ในปี 2530 มีการขยายตัวจากร้อยละ 17.9 เพิ่มขึ้นติดต่อกันจนถึงปี 2534 หลังจากนั้นเริ่มขยายตัวอีกครั้ง จนถึงปี 2540 การขยายตัวเป็นร้อยละ 17.8 และในปี 2541 การขยายตัวติดลบ จากตารางที่ 4.13 เนื่องมาจากสิ้นทรัพย์ของระบบลดลงจากปี 2540 ทำให้อัตรการขยายตัวลดลงติดลบร้อยละ -8.4 ซึ่งรายการสิ้นทรัพย์ จะประกอบไปด้วยรายการสำคัญ ๆ ได้แก่ เงินให้สินเชื่อ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ และเงินสด

ทางด้านเงินฝาก มีการขยายตัวในปี 2530 มีเพียงร้อยละ 20 และเพิ่มขึ้นจนถึงปี 2534 ลดลงอีกครั้ง หลังจากนั้นกลับมาเพิ่มขึ้นอีกเรื่อยๆ จึงถึงร้อยละ 18.2 ในปี 2538 และเริ่มลดลง(ติดลบ) ในปี 2539 จนถึงปี 2541 ทำให้อัตรการขยายตัวลดลง (ติดลบ) ร้อยละ 8.6 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับทางด้านสินเชื่อ เงินฝากในปี 2540 มีกระแสการแข่งขันด้านเงินฝากค่อนข้างจะรุนแรง เนื่องจากวิกฤตการณ์สถาบันการเงินที่เกิดขึ้นในรอบปีที่ผ่านมาส่งผลให้นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศขาดความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงินของไทย จนเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เงินไหลออกนอก

ประเทศ ในปี 2541 ขยายตัวร้อยละ 8.6 ซึ่งชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับร้อยละ 16.0 เมื่อปี 2540 การที่เงินฝากยังคงขยายตัวได้ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ทั้ง ๆ ที่สภาพเศรษฐกิจหดตัว แรงงานถูกเลิกจ้าง และถูกลดเงินเดือน ก็เพราะมีเงินฝากไหลมาจากบริษัทเงินทุนส่วนหนึ่ง และกระทบต่อดอกเบี้ยเงินฝาก ซึ่งผู้ฝากเงินได้ผลตอบแทนจากการฝากเงินสูงมากเกือบตลอดทั้งปี

ทางด้านสินเชื่อ ในปี 2530 มีการขยายตัว 23.8 เพิ่มขึ้นจนถึงปี 2534 จึงลดลงอีกครั้ง ในปี 2535 เริ่มที่จะสูงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง จนถึงปี 2537 เริ่มขยายตัวในอัตราที่ลดลง (ติดลบ) จนกระทั่งในปี 2541 การขยายตัวลดลง (ติดลบ) ร้อยละ 9.6 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2541)

ในปี 2541 ทางด้านสินเชื่อมีการหดตัวร้อยละ 9.6 ตามภาวะเศรษฐกิจการใช้จ่ายและการลงทุนภายในประเทศชะลอตัวลง ธุรกิจปิดกิจการไปแล้วกว่า 1.2 หมื่นราย (ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), 2541) ในปี 2541 ความต้องการขอสินเชื่อจึงมีน้อยลง ธนาคารพาณิชย์ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์การตั้งสำรองที่เข้มงวดขึ้นจึงต้องเพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากยิ่งขึ้น มีผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเริ่มลดลง มีส่วนช่วยเพิ่มความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ให้ดีขึ้น นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ที่กำหนดให้ธนาคารแต่ละแห่งปล่อยสินเชื่อสูงกว่า 4 - 8 % และการช่วยเหลือทางด้านอื่นๆ เช่นด้านการแก้ไขกฎหมายลักษณะล้มละลาย การตรวจสอบข้อมูลเครดิต จะช่วยให้การปรับโครงสร้างดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์ในด้านการขยายตัวของภาคการเงิน (ตารางที่ 4.13) พบว่าการขยายตัวของ GDP มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2531 (ภาพที่ 4.19) เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับ investment index¹ (ภาพที่ 4.20) พบว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แสดงว่าการลงทุนมีผลต่อความเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจ จากการขยายตัวของสินทรัพย์ เงินฝาก และเงินให้กู้ (ภาพที่ 4.21) สามารถอธิบายได้ว่า ในช่วงปี 2530-2538 เป็นช่วงที่มีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้อุปทานของเงินในรูปแบบเงินฝากสูงขึ้นมีการปล่อยให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะยาวลอยตัวเป็นแรงจูงใจให้เกิดการออม เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าของ GDP และ investment index เห็นว่ามีแนวโน้มในทิศทางเดียวกันตลอด ในปี 2538-2541 การขยายตัวทางด้านเงินให้กู้ ลดลงอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ investment index เพิ่งจะเริ่มลดลง พร้อมกับ GDP ส่วนเงินฝาก และสินทรัพย์ มีทิศทางสอดคล้องกับ GDP ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา การที่การขยายตัวของ investment index และ GDP ลดลงทั้งนี้เนื่องมาจากสภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการลงทุน ธนาคารไม่ปล่อยเงินให้สินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยลดต่ำลง เงินทุนไหลออก ธุรกิจไม่ขยายตัว

¹ Macroeconomy, Economic Research Department, Bank of Thailand. โดยใช้ปีฐาน เป็นเดือนพฤษภาคม 2524

ตารางที่ 4.13 การขยายภาคการเงิน

	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
GDP	1,299	1,559	1,857	2,191	1,505	1,808	3,131	3,526	4,188	4,598	4,775	4,779
การขยายตัว	14.7	20.0	19.1	18.0	14.4	12.1	11.5	12.6	8.8	5.5	-0.4	-8.5
สินทรัพย์	990	1,185	1,458	1,872	2,233	2,589	3,098	3,730	4,481	5,064	5,967	5,465
การขยายตัว	17.9	19.7	23.0	28.4	19.3	15.9	19.6	20.4	20.1	13.0	17.80	8.40
เงินฝาก	853	893	1,135	1,440	1,751	2,035	2,427	2,760	3,203	3,643	4,224	4,524
การขยายตัว	20.0	18.7	27.0	26.9	21.6	16.2	19.2	13.7	18.2	13.7	16.0	8.6
เงินให้สินเชื่อ	672	853	1,110	1,481	1,789	2,161	2,669	3,430	4,300	4,911	5,953	5,380
การขยายตัว	23.8	26.8	30.1	33.4	20.8	20.8	23.4	28.5	24.2	14.2	21.2	9.6
สินทรัพย์ / GDP	76.21	76.01	78.51	85.44	148.37	143.20	98.95	105.79	107.00	110.13	124.96	114.35
เงินฝาก / GDP	65.64	57.31	61.12	65.72	116.35	112.56	77.52	78.28	76.48	79.23	88.46	94.66
สินเชื่อ / GDP	51.73	54.71	59.77	67.59	118.87	119.52	85.24	97.28	102.67	106.81	124.67	112.58

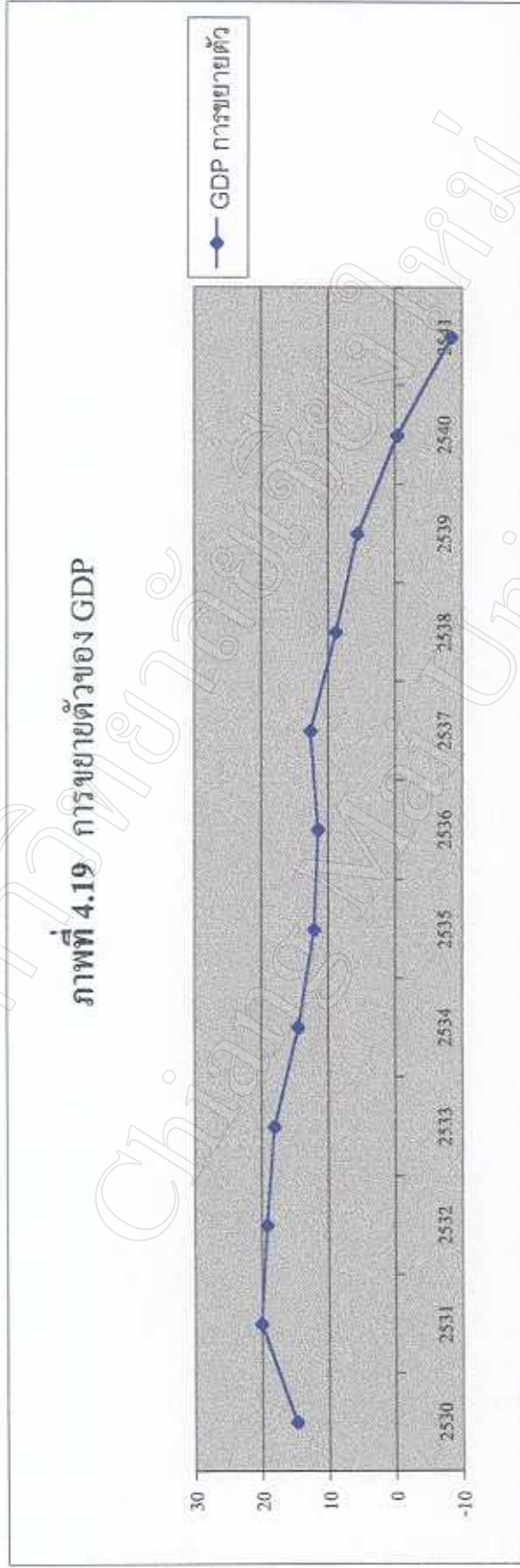
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

หน่วย : ร้อยละ

	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
GDP การขยายตัว	14.7	20	19.1	18	14.4	12.1	11.5	12.6	8.8	5.5	-0.4	-8.5

ที่มา : ตารางที่ 4.13

ภาพที่ 4.19 การขยายตัวของ GDP

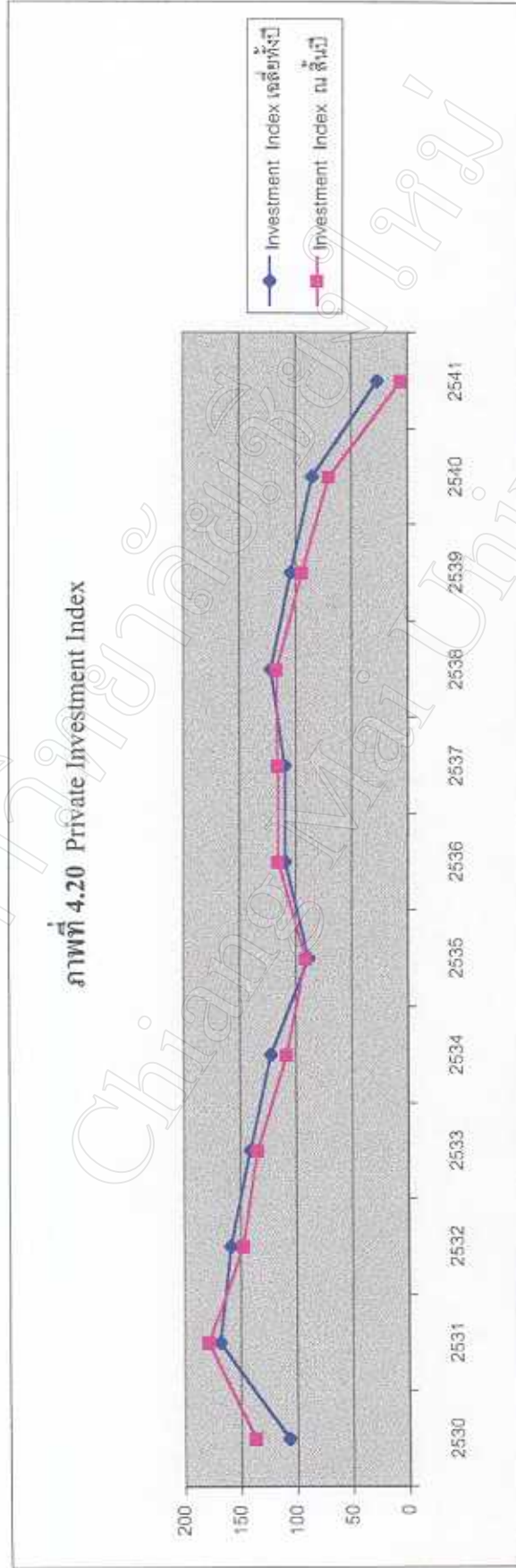

ที่มา : ตารางที่ 4.13

Investment Index

	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
Investment Index เฉลี่ยทั้งปี	106.91	168.43	158.63	140.96	122.21	88.14	108.95	109.51	121.8	103.93	84.75	26.97
Investment Index ณ สิ้นปี	136.90	178.20	147.50	134.10	108.30	91.00	115.30	115.60	116.90	94.00	69.80	5.70

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีเดือน พฤษภาคม 2524 เป็นปีฐาน

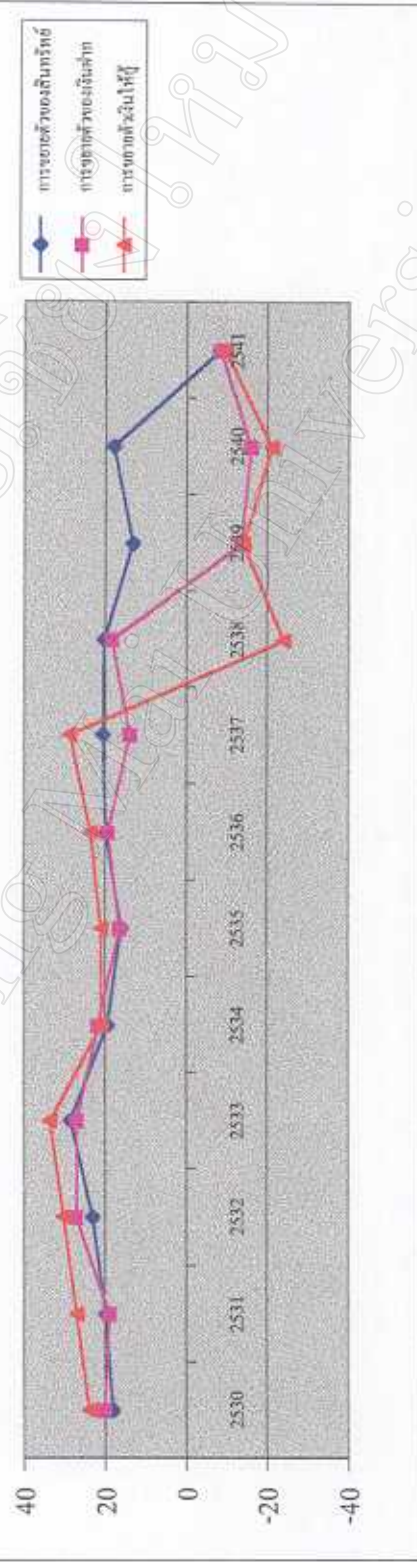
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

การขยายตัวของสินทรัพย์ เงินฝาก และเงินให้กู้

หน่วย: ล้านบาท

	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
การขยายตัวของสินทรัพย์	17.9	19.7	23.0	28.4	19.3	15.9	19.6	20.4	20.1	13.0	17.80	8.40
การขยายตัวของเงินฝาก	20.0	18.7	27.0	26.9	21.6	16.2	19.2	13.7	18.2	13.7	16.0	8.6
การขยายตัวเงินให้กู้	23.8	26.8	30.1	33.4	20.8	20.8	23.4	28.5	24.2	14.2	21.2	9.6

ภาพที่ 4.21 การขยายตัวของสินทรัพย์ เงินฝาก เงินให้กู้

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

4.3.2 วิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

(1) วิเคราะห์กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ที่นิยมใช้กันมาก พบว่า ในปี 2530 ถึงปี 2539 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์อยู่ในระดับที่ดี จะเห็นว่าธนาคารที่มีขนาดใหญ่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารเอเซีย ธนาคารกสิกรไทย จะมีความสามารถในการทำกำไรได้มากกว่าธนาคารขนาดเล็กทั้งนี้เป็นเพราะสามารถสินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์ได้มากกว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่ำกว่า ความสามารถในการระดมทุนมากกว่า ต้นทุนเงินกู้ยืมต่ำกว่า เมื่อมีการลดค่าเงินบาท และภาวะเศรษฐกิจมีปัญหาทำให้สัดส่วน ROA ลดลง ในปี 2539 เป็นต้นมา ซึ่งมีผลต่อทุกธนาคาร และปี 2540 ลดต่ำลงมาก จนทำให้ติดลบ โดยจะมีผลกระทบต่อกลุ่มธนาคารขนาดเล็กก่อนและกลุ่มธนาคารขนาดกลาง และในที่สุดปี 2541 กระทั่งถึงกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ตามตารางที่ 4.14 และภาพที่ 4.22 ธนาคารที่สามารถทำกำไรหรือมีอัตรากว้างส่วนนี้สูง จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารงาน และการจัดการ อีกทั้งกำไรที่สะสมมากขึ้นจะสามารถรองรับความสูญเสียที่เกิดจากหนี้สูญและการจัดการที่ผิดพลาดได้ ดังนั้นธนาคารขนาดเล็กจำเป็นต้องทำการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานไม่ว่าเป็นด้านการบริหารงาน การตลาด และพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(2) วิเคราะห์กำไรสุทธิต่อส่วนผู้ถือหุ้น เป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในอีกลักษณะหนึ่ง หากการคำนวณมีค่าสูง แสดงว่า ผู้ถือหุ้นก็จะได้ประโยชน์สูงด้วยเช่นกัน จากการศึกษาพบว่า สัดส่วนของกำไรสุทธิต่อส่วนผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ในปี 2530 มีค่าเฉลี่ย 8.46 และมีค่าเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งในปี 2538 – 2539 อัตรากำไรขยายตัวเริ่มหยุดลง และปี 2539 ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยกรรม เริ่มมีปัญหา ค่า ROE มีค่าติดลบ และมีผลกระทบในระบบธนาคารต่อไปในปี 2540 ธนาคารไทยธนาคารและธนาคารแหลมทองมีค่า ROE ติดลบ และธนาคารบางแห่งมีค่าใกล้เคียงกับศูนย์ ในปี 2541 ค่า ROE ติดลบทุกธนาคาร โดยธนาคารไทยธนาคาร มีค่าติดลบสูงสุด รองลงมาคือธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารนครธน (ตารางที่ 4.15 และภาพที่ 4.23)

4.3.3 วิเคราะห์การเติบโตของมูลค่าทางบัญชี book value จะบ่งบอกมูลค่าหุ้นที่แท้จริงที่ปรากฏให้เห็น จากตารางที่ 4.16 และภาพที่ 4.24 เนื่องจากมีการปรับมูลค่าหุ้น ดังนั้นในช่วงที่ทำการศึกษา จะปรับฐานการคำนวณให้เท่ากันทุกธนาคาร สามารถอธิบายได้ว่า มูลค่าทางบัญชี มีความสัมพันธ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกับการทำกำไร ส่วนใหญ่จะมีมูลค่าค่อนข้างต่างกัน แต่หากว่าเป็นอยู่ในกลุ่มธนาคารเดียวกัน ข้อมูลสามารถเทียบเคียงกันได้ดี โดยทุกธนาคารมีแนวโน้มมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในปี 2537 เป็นต้นมา และเริ่มลดลงหลังจากปี 2540 ตามสภาวะเศรษฐกิจที่มีการชะลอตัว

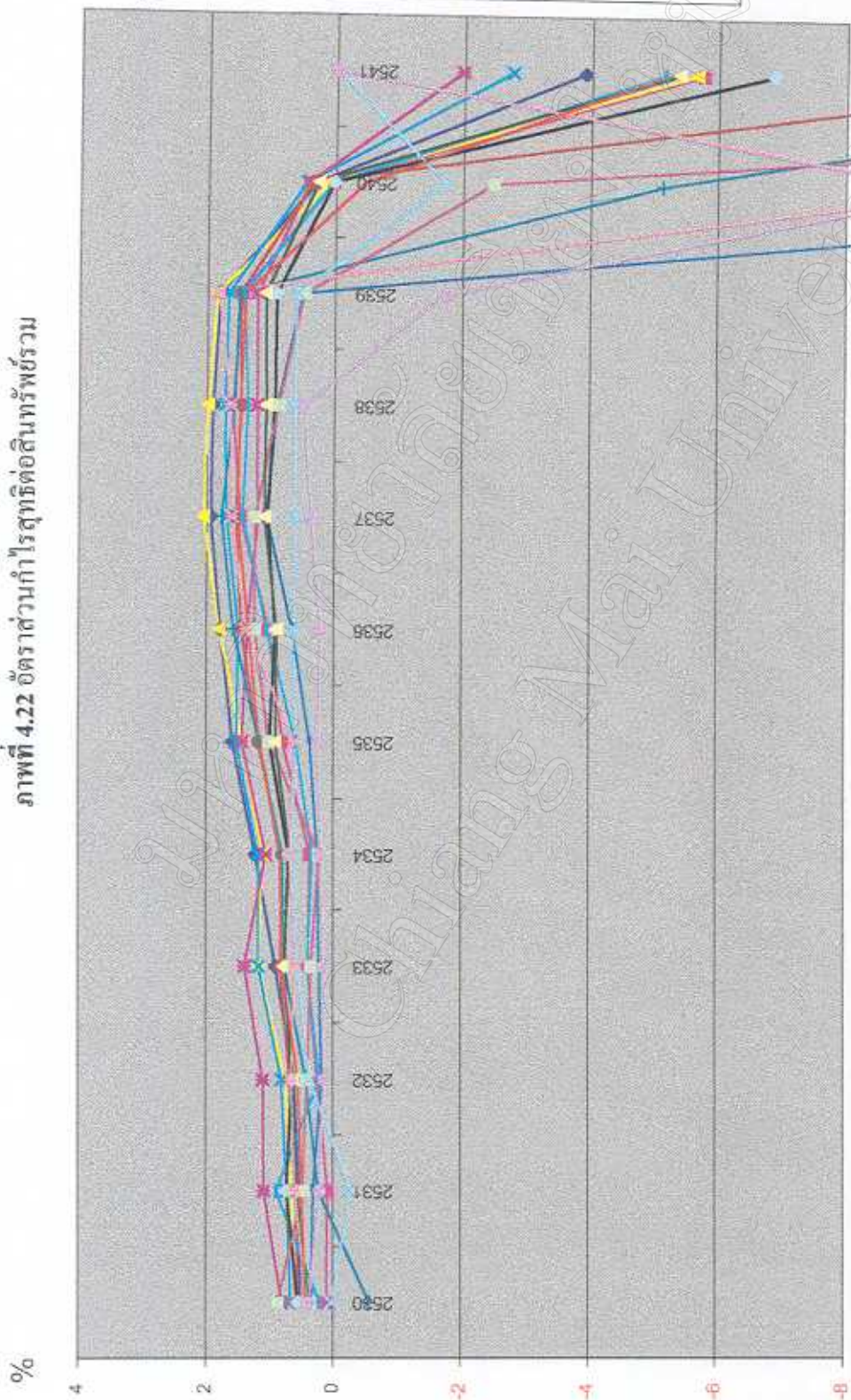
ตารางที่ 4.14 สัดส่วนกำไรสุทธิโดยสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย

หน่วย : ร้อยละ

ธนาคาร	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
ธ.กรุงทพ	0.51	0.53	0.60	0.90	1.22	1.58	1.78	1.93	1.90	1.80	0.29	-3.91
ธ.กรุงไทย	0.10	0.08	0.24	0.39	0.35	0.79	1.02	1.46	1.59	1.44	0.03	-5.77
ธ.กสิกรไทย	0.57	0.66	0.76	1.17	1.11	1.43	1.80	2.05	1.98	1.84	0.10	-5.66
ธ.ไทยพาณิชย์	0.65	0.72	0.81	1.17	1.18	1.52	1.49	1.69	1.71	1.67	0.45	-2.77
ธ.กรุงศรีอยุธยา	0.80	1.08	1.10	1.38	1.05	1.44	1.35	1.19	1.21	1.21	0.40	-1.98
ธ.ทหารไทย	0.56	0.54	0.67	0.83	0.80	1.17	1.45	1.54	1.46	1.48	0.35	-11.96
ธ.นครหลวงไทย	-0.57	0.23	0.42	0.77	0.80	1.17	1.58	1.76	1.57	1.50	-5.14	-15.22
ธ.ศรีนคร	0.33	0.30	0.17	0.21	0.24	0.36	0.64	1.06	0.89	0.50	-16.18	-31.44
ธ.เอเชีย	0.21	0.88	0.21	0.40	0.32	0.58	1.04	1.43	1.35	1.42	0.03	-5.17
ธ.ดีบีเอสไทยทพ	0.55	0.73	0.64	0.76	0.70	1.00	0.92	1.05	0.94	0.91	0.02	-6.86
ธ.ไทยธนาคาร	0.86	0.47	0.40	0.33	0.21	1.01	1.24	1.24	0.88	0.47	-2.47	-24.67
ธ.นครธน	0.38	0.58	0.62	0.78	0.67	0.91	0.89	1.10	1.07	1.09	0.26	-5.38
ธ.แหลมทอง	0.02	-0.28	0.36	0.57	0.62	0.59	0.64	0.62	0.64	0.58	-1.72	
ธ.มหานคร	0.40	0.59	0.66	0.59	0.69	0.60	1.38	1.61	1.63	1.82	-9.96	
ธ.กรุงเทพพาณิชย์การ	0.38	0.20	0.14	0.16	0.19	0.24	0.20	0.36	0.47	-1.74	-9.77	
เฉลี่ย	0.43	0.48	0.54	0.80	0.83	1.16	1.34	1.51	1.47	1.39	-0.48	-5.25

ที่มา : จากงบคำนวณ

ภาพที่ 4.22 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ที่มา : จากงบคำนวณ

ตารางที่ 4.15 กำไรสุทธิ/ส่วนของผู้ถือหุ้น

	หน่วย : ร้อยละ													
	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541		
ธ.กรุงเทพ	10.22	10.23	12.99	17.46	19.25	23.25	20.80	22.21	21.20	19.29	3.93	-48.96		
ธ.กรุงไทย	2.66	1.97	5.34	8.09	8.10	14.15	19.01	24.90	22.66	20.42	0.46	-73.77		
ธ.กสิกรไทย	8.03	10.56	13.98	18.97	15.06	19.32	22.29	22.34	21.94	19.09	1.41	-76.10		
ธ.ไทยพาณิชย์	11.83	14.09	13.86	17.90	15.98	21.56	18.53	20.53	21.98	22.15	7.66	-51.38		
ธ.กรุงศรีอยุธยา	12.27	14.85	14.57	18.41	11.39	16.77	15.87	17.57	20.20	16.70	7.49	-35.63		
ธ.ทหารไทย	8.74	10.20	9.82	13.11	12.95	19.28	19.30	21.91	19.65	20.36	5.80	-187.57		
ธ.นครหลวงไทย	-11.11	3.49	7.19	10.83	11.63	16.79	21.42	24.13	22.20	22.54	n/a	-444.00		
ธ.ศรีนคร	6.16	5.52	3.25	3.89	3.66	4.02	8.35	12.72	11.53	6.56	n/a			
ธ.เอเชีย	3.66	13.84	3.83	6.02	5.02	8.28	14.00	19.00	19.05	15.98	0.42	-79.62		
ธ.ดีมีเอสไทยทูน	6.64	11.39	10.04	12.66	11.91	16.61	13.17	15.45	14.05	9.33	0.31	-109.56		
ธ.ไทยธนาคาร	13.69	7.91	6.53	7.12	4.61	19.63	17.19	15.98	12.20	7.41	-61.12	-2,060.42		
ธ.นครธน	8.65	11.54	12.90	14.22	12.41	14.44	15.44	16.45	16.19	14.55	4.04	-341.94		
ธ.แหลมทอง	0.15	-1.98	2.75	4.94	7.16	8.59	11.01	9.92	7.28	6.82	-73.39			
ธ.มหานคร	4.89	6.96	7.14	7.31	9.18	8.45	16.35	15.04	13.95	17.14	n/a			
ธ.กรุงเทพพาณิชย์การ	7.90	4.68	2.78	2.65	3.67	4.81	4.55	7.45	6.79	-20.69	n/a			
เฉลี่ย	8.46	9.48	10.93	14.87	14.03	18.51	19.17	21.29	20.61	18.52	-8.99	-101.28		

ที่มา : จากการค้ารวม

ภาพที่ 4.23 สัดส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนผู้ถือหุ้น

ที่มา : จากงบการเงิน

ตารางที่ 4.16 มูลค่าหุ้นตามบัญชี (Book Value)

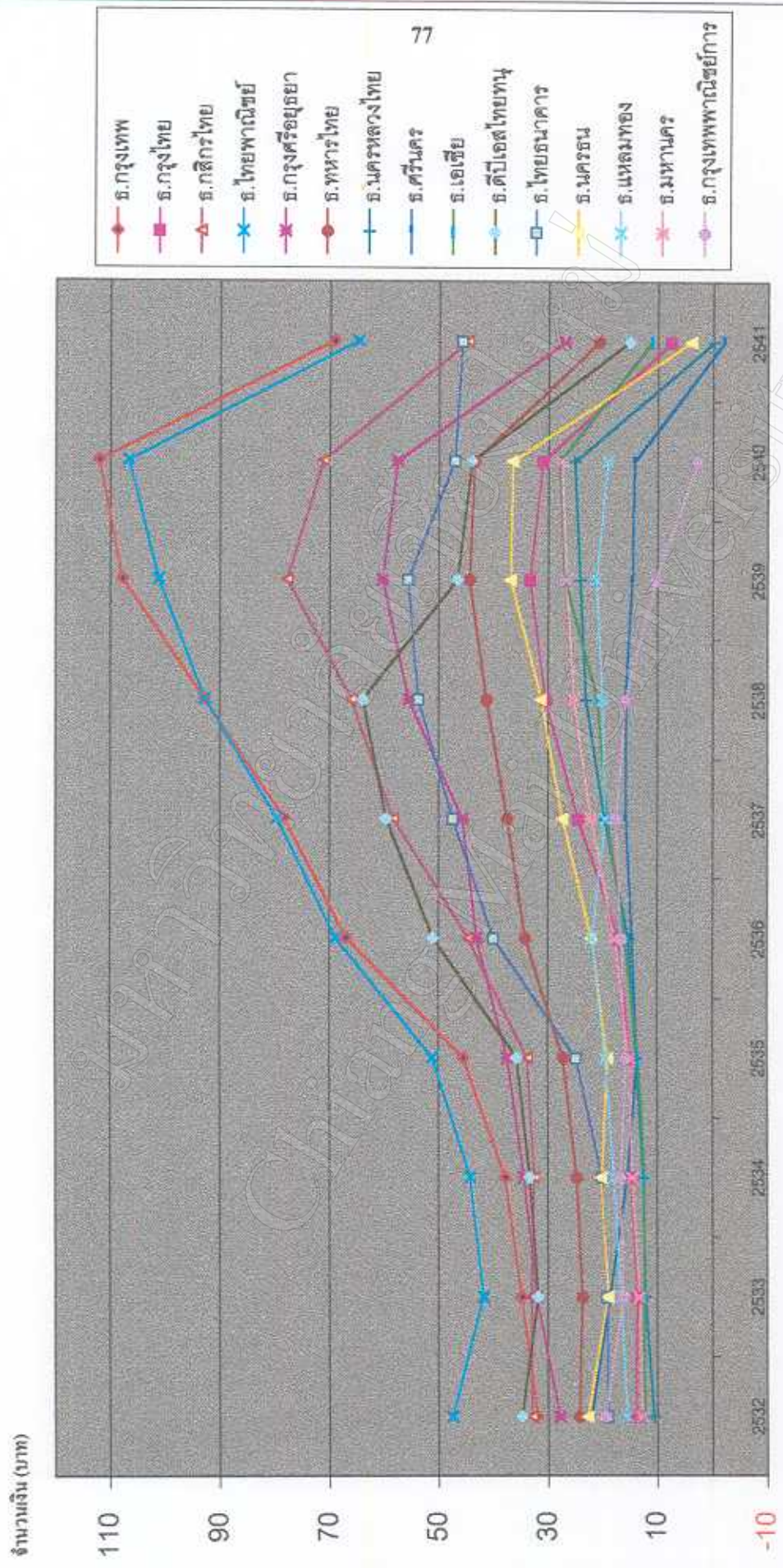
ธนาคาร	หน่วย : บาท									
	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
ธ.กรุงเทพ	317.61	346.06	376.95	45.34	66.85	78.16	92.84	107.72	111.89	68.97
ธ.กรุงไทย	138.02	135.57	147.09	149.33	16.94	24.35	30.36	33.20	30.82	7.46
ธ.กสิกรไทย	328.09	328.89	323.51	337.23	44.54	58.30	65.92	77.66	71.01	44.56
ธ.ไทยพาณิชย์	473.19	416.73	441.74	510.29	68.86	79.52	92.78	101.18	106.62	64.65
ธ.กรุงศรีอยุธยา	277.29	319.10	342.31	37.28	42.89	45.53	55.42	60.22	57.43	26.88
ธ.ทหารไทย	242.33	235.81	246.46	271.19	34.07	37.40	41.22	44.31	43.32	20.65
ธ.นครหลวงไทย	5.38	6.07	6.23	6.95	7.69	9.87	11.84	24.10	25.18	-0.20
ธ.ศรีนคร	220.20	185.65	154.35	13.60	14.57	15.72	15.79	14.56	14.23	-2.16
ธ.เอเชีย	122.35	123.93	122.99	13.44	15.92	19.12	20.95	26.81	27.78	11.10
ธ.คิเบียสไทยทรา	347.19	317.57	333.03	356.84	51.08	59.61	63.84	46.60	43.92	15.15
ธ.ไทยธนาकार	189.97	191.07	199.74	247.87	398.71	47.32	53.67	55.48	46.93	45.60
ธ.นครธน	227.39	189.67	202.09	190.74	22.08	27.40	31.33	36.92	36.56	4.00
ธ.แหลมทอง	155.46	166.02	178.80	195.59	219.86	19.57	20.07	21.27	19.15	
ธ.มหานคร	6.41	6.86	7.31	7.55	8.94	11.13	12.70	26.74	27.60	
ธ.กรุงเทพพาณิชย์การ	19.52	16.19	16.80	15.85	16.61	17.62	15.83	10.39	2.81	

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : มหานครและนครหลวงไทย ราคาหุ้นและ 5 บาท ส่วนที่คิดได้ ราคาหุ้นและ 10 บาท ปี 2539 เป็นต้นไปราคาหุ้นเป็น 10 บาท

ข้อมูลที่น่าสนใจแสดงในรูปกราฟ ได้ทำการปรับฐานการคำนวณให้เท่ากับปี 10 บาท เท่ากันทุกธนาคาร

ภาพที่ 4.24 มูลค่าหุ้นตามบัญชี (Book Value)

ที่มา: คอลเลกทีฟแห่งประเทศไทย
 หมายเลข: จากตารางที่ 4.16 ได้ทำการปรับฐานข้อมูล ให้อัตราเป็น 10 บาทต่อปี

4.3.4 วิเคราะห์การหมุนเวียนของกระแสเงินสด วิเคราะห์งบในช่วงปี 2538-2541 เฉพาะ 12 ธนาคาร การวิเคราะห์จะอธิบายเฉพาะกรณีที่ขาดสภาพคล่องหรือเงินสด และรายการเปรียบเทียบเท่าเงินสดเท่านั้น ตารางที่ 4.17 ในปี 2540 และ 2541 ธนาคารพาณิชย์ไทยส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ (ค่าติดลบ) เนื่องจากมีการลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาวมาก อีกทั้งใช้เงินสดไปในการดำเนินงานค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุของคุณภาพสินเชื่อที่ลดลงก่อให้เกิดหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มมากขึ้น ซึ่งธนาคารขนาดกลาง และขนาดเล็ก ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน ซึ่งบางธนาคารสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โดยการระดมเงินทุนจากต่างประเทศ ด้วยการออกตราสาร หุ้นกู้แปลงสภาพ เป็นต้น

4.3.5 วิเคราะห์การเติบโตของ Earning per share และ Total profit ค่าความเจริญของ earning per share สามารถอธิบายได้ตามตารางที่ 4.18 และภาพที่ 4.25 ดังนี้ ในช่วงปี 2530 - 2538 จะมีค่าบวกทุกธนาคาร แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการดำเนินงานของธนาคารและการมีผลประกอบการที่ดี โดยสามารถแสดงให้เห็นว่าราคาหุ้นต่ำกว่า กำไรต่อหุ้น ทำให้ผู้ลงทุนได้กำไร ซึ่งในช่วงนี้ ผู้ลงทุนในหุ้นของธนาคารจะได้รับผลตอบแทนค่อนข้างดี หลังจากนั้น ในปี 2539 เป็นต้นมา มีบางธนาคารเริ่มมีปัญหากำไรกำไร โดยกระทบกับธนาคารที่มีขนาดเล็กก่อน ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ ธนาคารแหลมทอง ธนาคารนครชน ธนาคารไทยธนาคาร และในปี 2541 ทุกธนาคารไม่สามารถที่จะทำกำไรต่อหุ้นได้เลย

กำไรสุทธิ เป็นเครื่องชี้ถึงความสามารถในการดำเนินงานภายใต้ภาวะเศรษฐกิจต่างๆ จากการศึกษาพบว่าในปี 2530 ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีผลกำไรสุทธิ รวม 4,235 ล้านบาท และเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงปี 2539 สูงถึง 70,512 ล้านบาท กำไรสุทธิของระบบธนาคารพาณิชย์ในปี 2540 มีกำไรสุทธิลดลง เนื่องมาจากการตั้งค่าหนี้สงสัยจะสูญ เพิ่มขึ้นตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย นับว่ามีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคง แข็งแรงให้กับธนาคารพาณิชย์

4.3.6 วิเคราะห์การเติบโตของสินทรัพย์ จากภาพที่ 4.9 และ 4.10 ที่ผ่านมามีพบว่าสินทรัพย์ของธนาคารมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ไม่มีปัญหา ขนาดของสินทรัพย์มากขึ้น ขึ้นอยู่กับขนาดของธนาคาร ซึ่งมีผลต่อการทำกำไร และการกันสำรองของธนาคารนั้น ๆ การที่ธุรกิจของธนาคารยังคงสามารถเติบโตขึ้นทั้งในด้านการระดมเงินฝาก การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง และการขยายสินเชื่อ ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการ จากการศึกษา พบว่าธนาคารที่มีขนาดใหญ่ จะสามารถปรับตัวในเรื่องสินทรัพย์ได้ดีที่สุด การเติบโตของสินทรัพย์จะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับเงินกองทุน เป็นสัดส่วนที่ใช้วัดผลการดำเนินงานของธนาคารได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.17 งบกระแสเงินสด (เงินสดเพิ่มขึ้น ลดลง)

	หน่วย : ล้านบาท			
	2538	2539	2540	2541
ธ.กรุงเทพ	8,521	-4,503	-1,455	3,374
ธ.กรุงไทย	-10,388	806	-252	-422
ธ.กสิกรไทย	-245	11,259	-944	-826
ธ.ไทยพาณิชย์	1,176	516	-936	-6
ธ.กรุงศรีอยุธยา	11,398	-8,093	-484	-460
ธ.ทหารไทย	2,048	430	-1,355	-1,023
ธ.นครหลวงไทย	1,546	1,071	-38	-727
ธ.ศรีนคร	2,369	-1,343	-374	-171
ธ.เอเชีย	208	1,813	266	-298
ธ.ดีบีเอสไทยท努	459	-355	-138	-229
ธ.ไทยธนาคาร	657	91	-200	-33
ธ.นครธน	943	-558	124	-76
รวม	18,692	1,134	-5,786	-897
เฉลี่ย	1,246	76	-386	-60

ที่มา : รายงานประจำปีของธนาคารพาณิชย์ไทย

ตารางที่ 4.18 สัดส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings per Share)

ธนาคาร	หน่วย : บาท												
	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541		
ธ.กรุงเทพ	33.21	41.25	67.49	82.30	10.54	13.90	17.36	19.68	20.72	3.98	-48.66		
ธ.กรุงไทย	3.07	8.92	12.94	12.07	21.61	3.20	6.04	7.21	6.96	0.14	-17.37		
ธ.กสิกรไทย	34.28	50.06	75.00	62.97	72.73	9.93	13.02	14.46	14.83	-1.00	-36.86		
ธ.ไทยพาณิชย์	61.90	70.52	106.08	84.11	110.00	12.76	16.33	20.40	23.68	21.57	-8.37		
ธ.กรุงศรีอยุธยา	40.41	44.34	61.18	45.27	6.25	6.81	8.53	11.19	11.33	3.92	-12.62		
ธ.ทหารไทย	24.93	28.41	35.33	33.24	53.21	6.70	8.20	8.72	9.59	2.67	-8.01		
ธ.นครหลวงไทย	0.21	0.39	0.75	0.79	1.23	1.69	2.38	2.63	5.84	0.05	-22.69		
ธ.ศรีนคร	13.53	7.08	8.42	6.96	0.93	1.21	2.04	1.98	1.05	-22.65	-0.02		
ธ.เอเชีย	19.93	4.67	9.35	7.07	1.17	2.28	3.68	4.20	4.51	0.10	-8.30		
ธ.ดีบีเอสไทยท努	34.24	39.11	44.64	40.82	64.72	6.72	9.73	9.73	9.32	0.11	-18.50		
ธ.ไทยธนาคาร	17.82	14.36	13.58	9.16	48.62	38.56	7.56	6.55	4.08	-16.81	-1.82		
ธ.นครธน	29.82	31.73	40.81	27.23	36.93	3.41	4.57	5.45	5.63	-0.50	-4.80		
ธ.แหลมทอง	-104.84	4.35	8.22	12.78	16.79	24.27	2.38	2.07	1.59	-4.40	-		
ธ.มหานคร	0.46	0.49	0.56	0.72	0.72	1.55	1.77	2.02	4.58	-31.48	-		
ธ.กรุงเทพพาณิชย์การ	0.97	0.63	0.85	0.61	0.86	0.75	1.39	1.34	-12.79	-4.40	-		

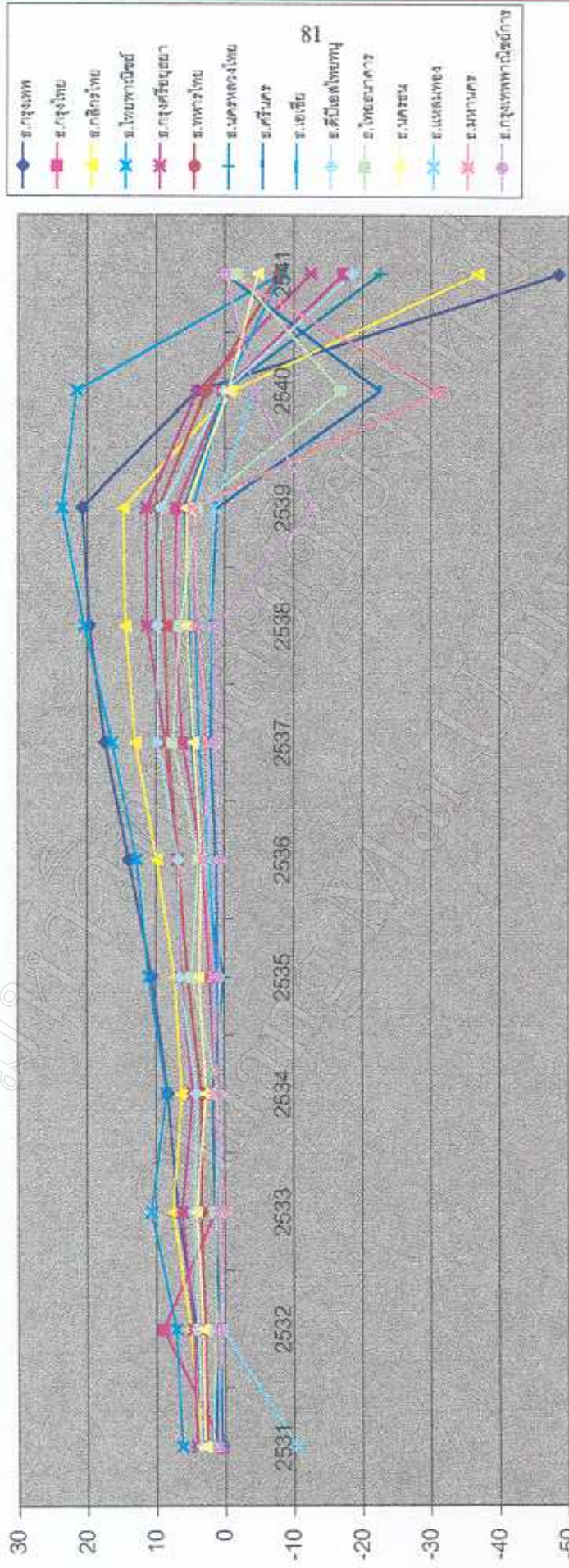
ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : มหานครและนครหลวงไทย ราคาหลักทรัพย์ตั้งแต่ 5 บาท ส่วนที่คิดเส้นใต้ ราคาหลักทรัพย์ตั้งแต่ 10 บาท ปี 2539 เป็นต้นไปราคาพาร์เป็น 10 บาท

ข้อมูลที่น่าสนใจในรูปกราฟ ได้ทำการปรับฐานการคำนวณให้เท่ากับพาร์ 10 บาท เท่ากันทุกธนาคาร

ภาพที่ 4.25 สัดส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น

จำนวนเงิน (บาท)

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หมายเหตุ : จากตารางที่ 4.18 ได้ทำการปรับฐานให้เท่ากันหมด ราคาพาร์ 10 บาท

4.3.7 วิเคราะห์อัตราส่วนความสามารถของพนักงาน

ในการศึกษาถึงอัตราส่วนการวัดความสามารถของพนักงาน

(1) การวัดความสามารถของพนักงาน จากกำไรสุทธิต่อจำนวนพนักงาน จากภาพที่ 4.26 พบว่า ธนาคารมหานครในช่วงปี 2530-2539 มีสัดส่วนกำไรสุทธิต่อจำนวนพนักงาน ในอัตราที่สูงกว่าธนาคารอื่นๆ และในปี 2540 ลดต่ำลงมากที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากในปี 2540 ธนาคารมหานครประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน จนในที่สุดรัฐบาลต้องเข้ามาดูแลกิจการ นอกจากนี้พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย จะมีสัดส่วนที่สูงกว่าธนาคารอื่นๆ สำหรับธนาคารที่มีขนาดกลาง ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีสัดส่วนที่ดีที่สุด และธนาคารที่มีขนาดเล็กจะมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มธนาคาร และธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ มีสัดส่วนที่ต่ำสุด

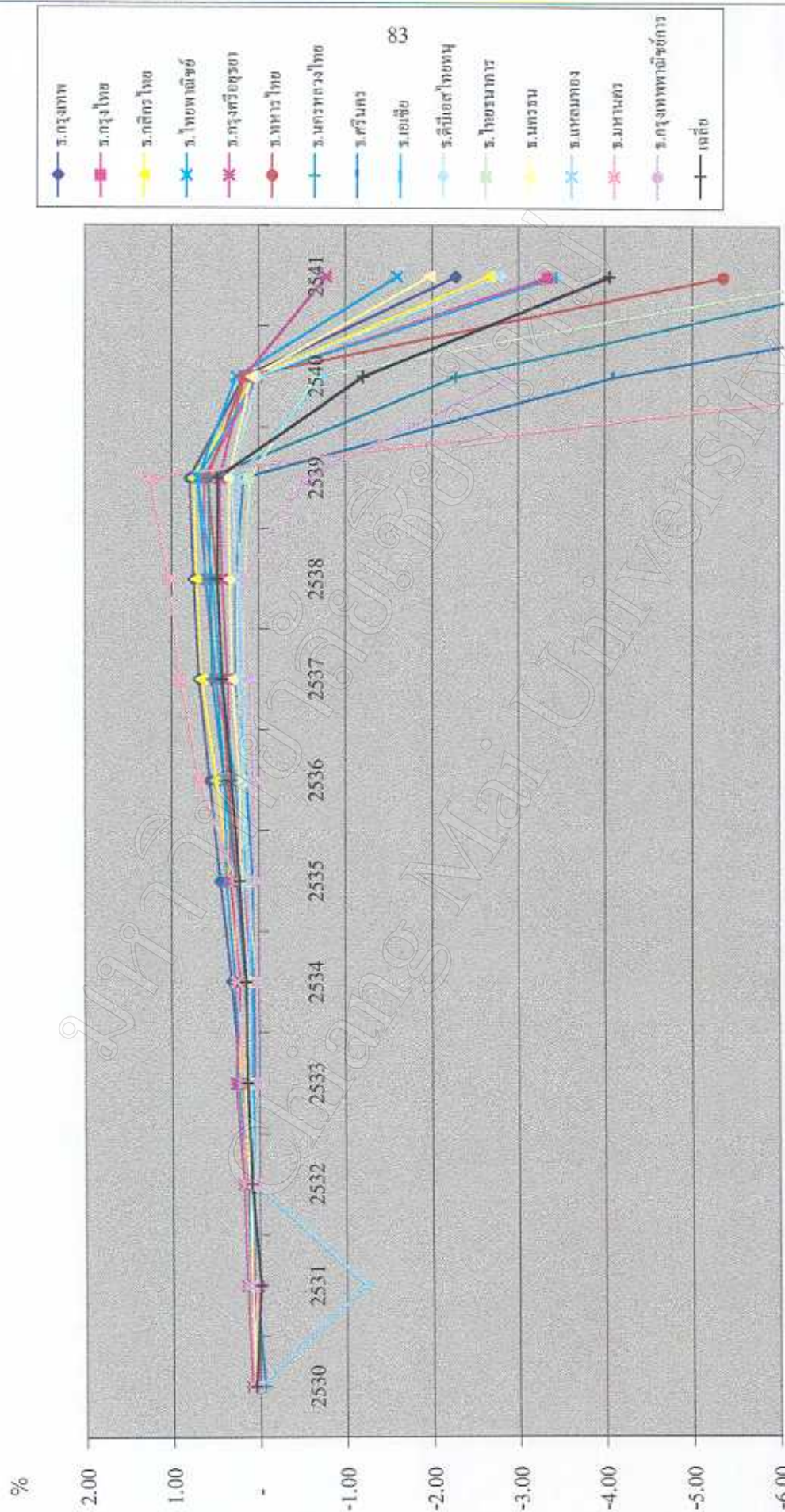
(2) การวัดความสามารถของพนักงาน จากสินทรัพย์ต่อจำนวนพนักงาน เป็นการวัดความสามารถของพนักงานที่มีคุณภาพและความสามารถของพนักงานจากภาพที่ 4.27 พบว่า ธนาคารมหานครจะมีอัตราส่วนค่อนข้างสูงกว่าธนาคารอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงไทย และในช่วงปี 2536 เป็นต้นมาธนาคารเอเชีย ซึ่งเป็นธนาคารขนาดเล็ก มีสัดส่วนของสินทรัพย์ต่อจำนวนพนักงานสูง ธนาคารที่มีขนาดเล็กจะมีสัดส่วนนี้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และธนาคารไทยธนาคารจะมีสัดส่วนที่ต่ำสุด

(3) การวัดความสามารถของพนักงาน จากอัตราส่วนเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน วัดความสามารถในการระดมเงินฝากต่อพนักงานหนึ่งคนโดยเฉลี่ยของธนาคาร ในภาพที่ 4.28 แสดงว่าธนาคารมหานครมีพนักงานที่สามารถระดมเงินฝากได้สูงสุดของระบบธนาคารพาณิชย์ กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ จะมีอัตราส่วนนี้สูงกว่าค่าเฉลี่ย ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย กลุ่มธนาคารขนาดเล็กจะมีอัตราส่วนนี้ต่ำ และธนาคารไทยธนาคาร มีสัดส่วนต่ำสุด

(4) การวัดความสามารถของพนักงาน จากเงินให้กู้ ต่อจำนวนพนักงาน วัดจากความสามารถในการหาสินเชื่อต่อพนักงานหนึ่งคนโดยเฉลี่ยของธนาคาร ในภาพที่ 4.29 แสดงว่าธนาคารมหานคร มีพนักงานที่มีความสามารถในการหาสินเชื่อเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย มีผลตอบแทนของส่วนพนักงานสูงในช่วงปี 2530 - 2538 และช่วงปี 2538 - 2541 ธนาคารเอเชีย เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ธนาคารที่มีขนาดเล็ก มีสัดส่วนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และธนาคารไทยธนาคาร มีสัดส่วนต่ำที่สุด

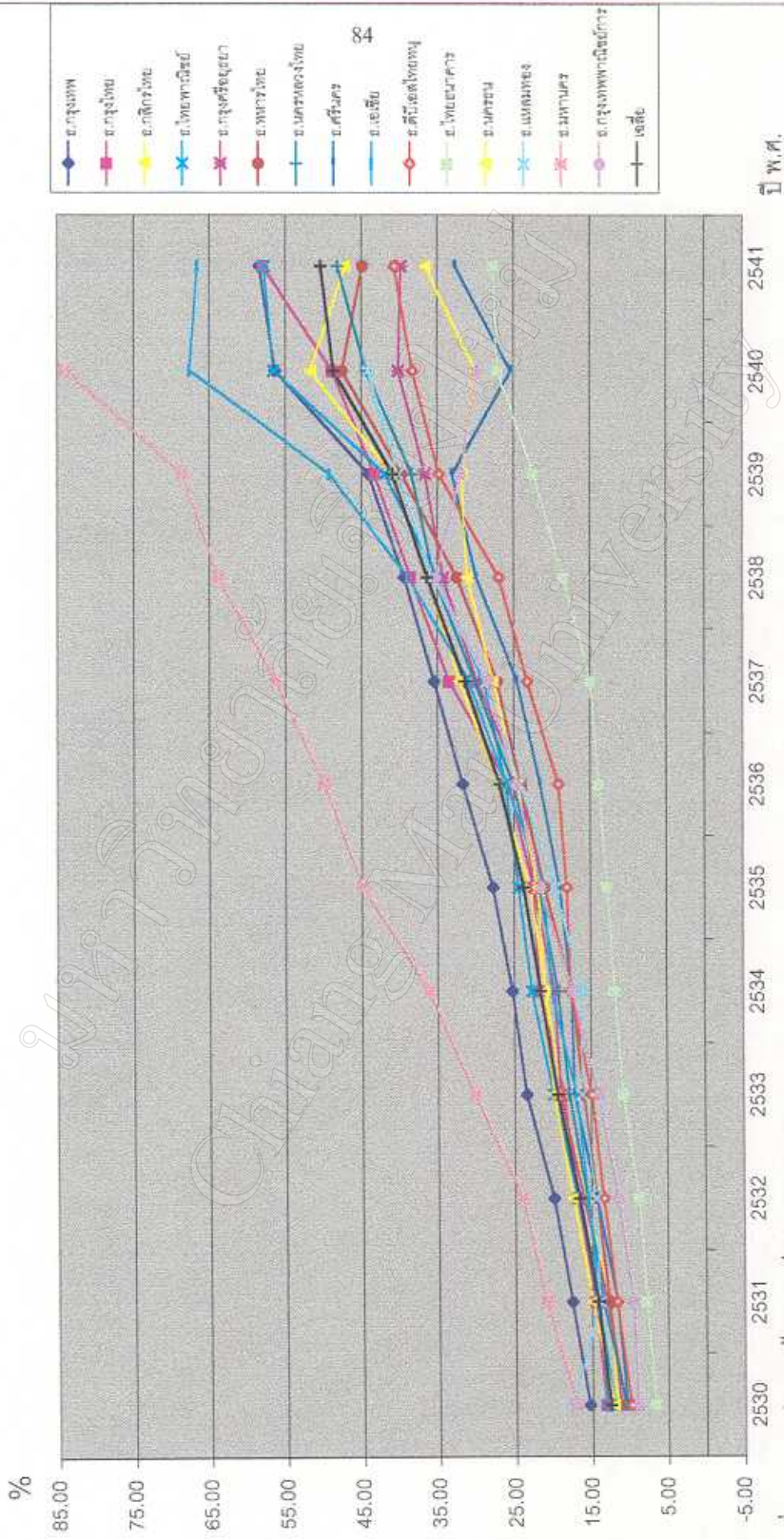
(4) การวัดความสามารถของพนักงาน จากค่าใช้จ่ายพนักงานต่อพนักงาน เป็นการวัดจากต้นทุนค่าใช้จ่ายกับพนักงาน โดยตรง จากภาพที่ 4.30 ปรากฏว่า ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกร

ภาพที่ 4.26 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อจำนวนพนักงาน

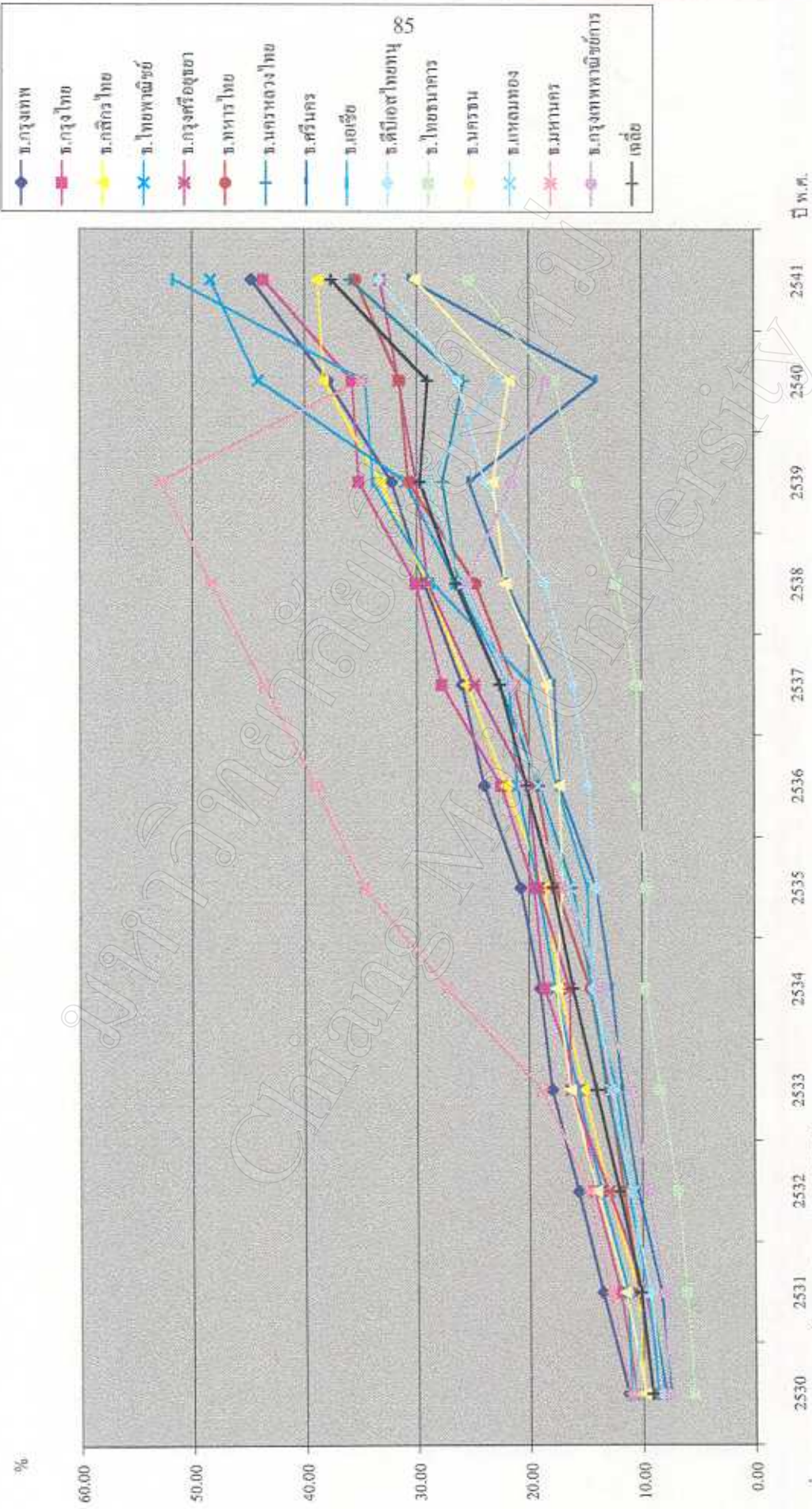

ที่มา : จากการคำนวณ ข้อมูลระหว่าง พ.ศ.2530-2541

ภาพที่ 4.27 อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อจำนวนพนักงาน

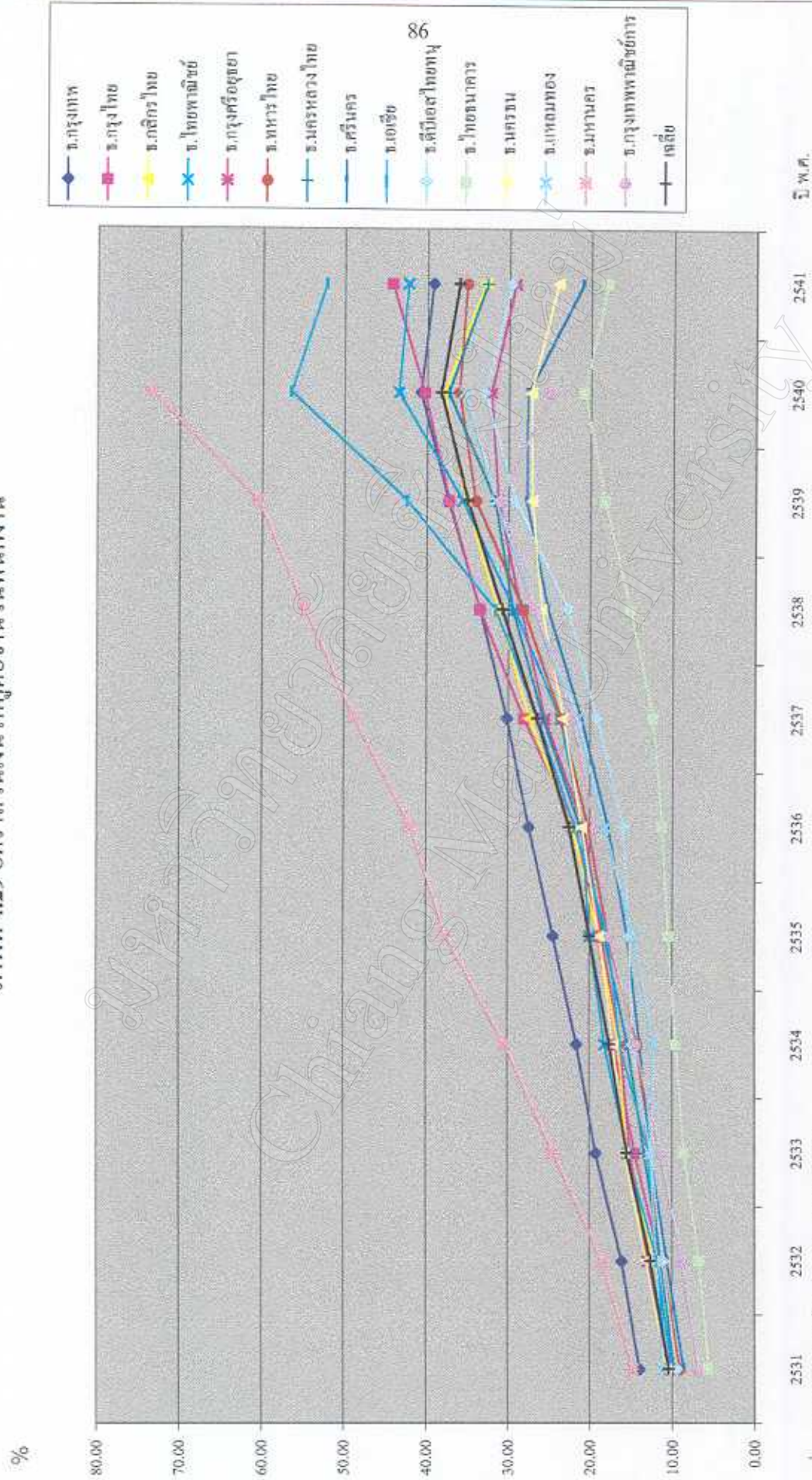

ภาพที่ 4.28 อัตราส่วนเงินฝากต่อจำนวนพนักงาน

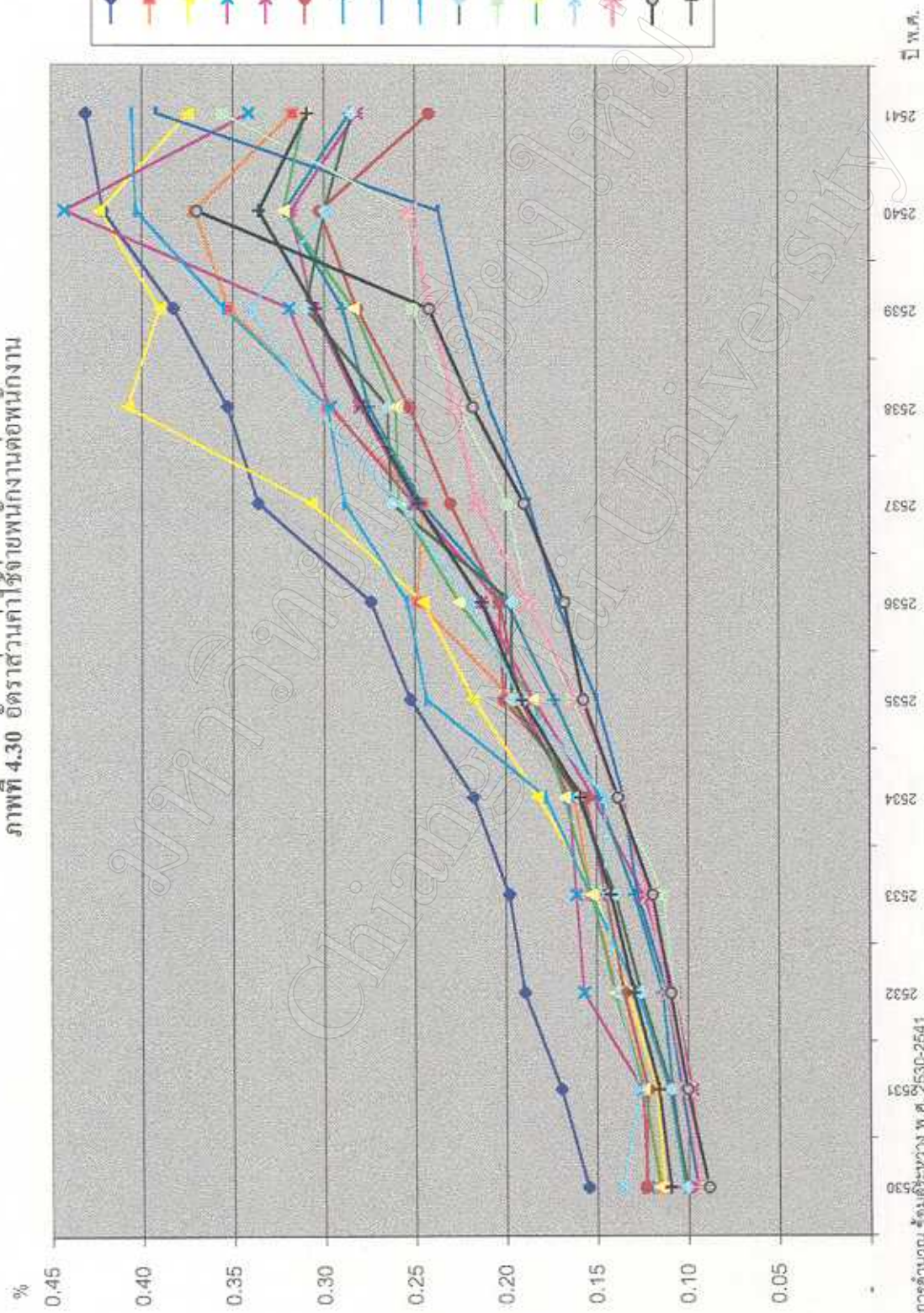

ที่มา : จากการศึกษา ณ ข้อมูลระหว่าง พ.ศ. 2530-2541

ภาพที่ 4.29 อัตราส่วนเงินให้กู้ต่อจำนวนพนักงาน

ภาพที่ 4.30 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายพนักงานต่อพนักงาน

ที่มา : จากการศึกษา ณ ข้อมูลระหว่าง พ.ศ. 2530-2541

ไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จะให้ผลตอบแทนในรูปค่าจ้าง สูงกว่า ธนาคารอื่น ๆ เป็นที่น่าสังเกตว่า ธนาคารเอเชีย เข้ามามีบทบาทในเรื่องค่าใช้จ่ายพนักงานต่อคน ซึ่งแสดงถึงคุณภาพของพนักงาน ของธนาคารนั้นๆ ค่าใช้จ่ายส่วนนี้เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ไม่มีผลมากนัก โดยเฉลี่ยจะธนาคารพาณิชย์จะมีค่าใช้จ่ายในส่วนพนักงาน ประมาณร้อยละ 0.2-0.3 เท่านั้น

การที่ธนาคารพาณิชย์มีสัดส่วนการวัดความสามารถของพนักงาน คีย์สัดส่วนต่างๆ นั้น เพื่อพิจารณาว่า การที่ธนาคารพาณิชย์นั้นมีค่าที่วัด ได้สูง หมายถึงธนาคารพาณิชย์นั้นมีพนักงานที่มีคุณภาพ และมีความสามารถมากกว่าธนาคารอื่น เมื่อเทียบทุกอัตราส่วนแล้ว จะพบว่าธนาคารที่มีขนาดใหญ่ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จะมีสัดส่วนที่สูงกว่า ค่าเฉลี่ยของทุกธนาคาร แสดงให้เห็นว่าธนาคารเหล่านี้ มีพนักงานที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากกว่าธนาคารอื่น อีกทั้งธนาคารขนาดใหญ่นี้ จะให้ผลตอบแทนให้กับพนักงานในระดับที่สูงกว่าธนาคารอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน ยกเว้นธนาคารมหานคร จะมีสัดส่วนต่าง ๆ ในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย ถึงแม้ว่าอยู่ในกลุ่มของธนาคารขนาดกลาง ส่วนธนาคารเอเชีย เป็นธนาคารขนาดเล็ก ที่มีอัตราส่วนต่างๆ สูงกว่าค่าเฉลี่ยเช่นกันแสดงให้เห็นถึงคุณภาพ ประสิทธิภาพของพนักงาน และค่าใช้จ่ายส่วนนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของพนักงานเป็นสำคัญ ดังนั้นประสิทธิภาพของพนักงาน จะมีส่วนในการที่จะทำให้ธนาคารมีความมั่นคง และความเจริญเติบโต อย่างแน่นอน